

Rikosseuraamuslaitoksen monisteita 1/2011

**Rikosseuraamuslaitoksen tilastollinen vuosikirja 2009 –
Vangit ja yhdyskuntaseuraamusasiakkaat**

1.2.2011

***Rikosseuraamuslaitoksen tilastollinen vuosikirja 2009 –
Vangit ja yhdyskuntaseuraamusasiakkaat***

Rikosseuraamuslaitoksen monisteita 1/2011

Peter Blomster
Henrik Linderborg
Marja-Leena Muiluvuori
Irja Salo
Sasu Tyni

Rikosseuraamuslaitos
Keskushallintoyksikkö
Albertinaktu 25 A
00180 Helsinki
p. 010 36 88500, faksi 010 36 88446 (kirjaamo)
kirjaamo.rise@om.fi / viestinta.rise@om.fi / etunimi.sukunimi@om.fi
www.rikosseuraamus.fi

Esipuhe

Rikosseuraamuslaitoksen tilastollinen vuosikirja 2009 – Vangit ja yhdyskuntaseuraamusasiakkaat julkaistaan nyt ensimmäistä kertaa. Julkaisun tarkoituksena on yhteen dokumenttiin koottuna antaa vuosittain mahdollisimman monipuolisesti tietoja Rikosseuraamuslaitoksen asiakas- ja vankimäärästä, asiakasrakenteesta sekä toiminnasta. Julkaisu välittää paitsi ajankohtaisen kuvan rikosseuraamusalasta myös mahdollisuuden seurata sen kehitystä viimeisen 10 vuoden aikana.

Tilastojulkaisu jatkaa Tilastokeskuksen vuodesta 1967 lähtien julkaisemaa vankitilastoa, jonka viimeinen julkaisu ilmestyi vuonna 2009. Rikosseuraamuslaitoksen tilastojulkaisussa annetaan Tilastokeskuksen vankitilastoa yksityiskohtaisempi kuvaus vankeusrangaistuksesta sekä yhdyskuntaseuraamuksista. Vankirakenteen ja -määrien muutosten lisäksi Rikosseuraamuslaitoksen julkaisussa kuvataan muun muassa täytäntöönpanoon ja ajankäyttöön liittyviä tilastotietoja. Yhdyskuntaseuraamuksia koskeva osuus ilmestyy ensimmäisen kerran tässä laajuudessaan.

Tilastotiedot perustuvat Rikosseuraamuslaitoksen käytössä oleviin tietojärjestelmiin. Tietojärjestelmärajotteiden vuoksi yhdyskuntaseuraamuksia koskevat aikasarjat eivät kaikilta osin ole täydellisiä.

Tilasto on suunnattu lähinnä rikosseuraamusalan omalle organisaatiolle, mutta sen on ajateltu vastaavan myös muiden rikosseuraamuslaitoksen toiminnasta kiinnostuneiden henkilöiden ja organisaatioiden tavallisimpiin vankeja ja yhdyskuntaseuraamusasiakkaita koskeviin kysymyksiin.

Jatkossa Rikosseuraamuslaitoksen tilasto on tarkoitus julkaista vuosittain ja kehittää sitä niin, että säännöllisesti julkaistavien tietojen lisäksi julkaistaan myös ajankohtaisia erityiskysymyksiä käsitteleviä tilastoja. Tilastojulkaisua on tarkoitus kehittää myös siitä saatujen palautteiden pohjalta.

Sisällysluettelo

Esipuhe	1
Sisällysluettelo	2
Taulukkoluetelo	3
Vankeinhoito	3
Yhdyskuntaseuraamukset.....	3
Kuvioluettelo.....	4
Käsitteet	5
1. Seuraamuksista	7
1.1. Seuraamusjärjestelmän kehittymisen yleispiirteitä	7
1.2. Seuraamusten täytäntöönpano	7
2. Vankeinhoito	8
2.1. Vankiluvun kehitys.....	8
2.2. Vankirakenne	9
2.3. Järjestys ja turvallisuus.....	11
2.4. Vankitoiminnot.....	12
2.5. Vapautuneiden vankeusvankien uusiminen.....	13
3. Yhdyskuntaseuraamukset	14
3.1. Yhdyskuntaseuraamusten asiakasmäärät	14
3.2 Yhdyskuntaseuraamusten asiakasrakenne.....	15
3.3 Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden sosiaalinen tilanne	16
3.4 Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden osallistuminen toimintoihin	17
3.5 Yhdyskuntaseuraamuksissa käytetyt sanktiot	17

Taulukkoluetelo

Vankeinhoito

1. Vuoden alussa ja lopussa rangaistuslaitoksissa olleet sukupuolen, vankiryhmän ja laitostyyppin mukaan, 2009
2. Vankien päivittäinen keskimäärä vankiryhmittäin vuosina 2000-2009
3. Alle 21-vuotiaat tutkinta- ja vankeusvangit keskimäärin vuosina 2000-2009
4. Vuoden aikana vapaudesta rangaistuslaitokseen tulleet vankiryhmän ja sukupuolen mukaan laitostyypeittäin, 2009
5. Vapaudesta vankilaan tulleet vankiryhmittäin vuosina 2000-2009
6. Vuoden aikana vapautuneet vapautumisperusteiden, sukupuolen ja laitostyyppin mukaan, 2009
7. Vuoden aikana vapautuneet vankeusvangit rangaistuslaitoksessa suoritetun rangaistusaajan, sukupuolen ja laitostyyppin mukaan, 2009
8. Vuoden aikana päättyneiden sakon muuntorangaistusten pituus, 2009
9. Rangaistuslaitoksista vapautuneet vankilajin ja sukupuolen mukaan vuosina 2000-2009
10. Vapautuneiden vankeusvankien rangaistuslaitoksessa suorittama aika (%) vuosina 2000-2009
11. Ehdonalaisesti vapautuneet vuosina 2000-2009
12. Elinkautisvankien lukumäärä vuoden alussa vuosina 1980-2010 sekä vuoden aikana alkaneet elinkautisrangaistukset, vapautuneet elinkautisvangit ja suoritetun rangaistuksen keskipituus vuosina 1992-2009
13. Valvottu koevapaus vuosina 2007-2009
14. Vankeusvankien päärikos 1. toukokuuta vuosina 2000-2009 (%)
15. Vankeusvankien ikäryhmät 1. toukokuuta vuosina 2000-2009 (%)
16. Vankeusvankien ennakoitujen laitoksessa oloajat 1. toukokuuta vuosina 2000-2009 (%)
17. Vankeusvankien laitostertaisuus 1. toukokuuta vuosina 2000-2009 (%)
18. Ulkomaalaisten vankien keskimäärät vankilajeittain sekä osuus kaikista vangeista vuosina 2000-2009
19. Ulkomaalaisten vankeusvankien päärikoset 1. toukokuuta vuosina 2000-2009
20. Ulkomaalaisten vankien kansalaisuus 1. toukokuuta 2009
21. Poistumisluvat vuosina 2000-2009
22. Karkaamiset, karkuteillä olevat ja avolaitoksista luvatta poistuneet vuosina 2000-2009
23. Vankien ajankäyttö vuosina 2000-2009 (%)
24. Vangit ja vankilat 1974-2009
25. Vuonna 2004 vapautuneiden vankeusvankien uusiminen ensimmäiseen yhdyskuntapalveluun tai ehdottomaan vankeuteen johtaneeseen rikokseen viiden vuoden seuranta-aikana sukupuolen, iän ja vankeuskertaisuuden mukaan.

Yhdyskuntaseuraamukset

26. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden päivittäiset keskimäärät vuosina 2000-2009
27. Yhdyskuntapalvelun toimeenpano vuosina 2000-2009
28. Ehdonalaisesti vapautuneiden valvonta vuosina 2000-2009
29. Ehdollisesti rangaistujen nuorten valvonta vuosina 2000-2009
30. Nuorisorangaistuksen toimeenpano vuosina 2005-2009
31. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden päärikos 1. toukokuuta vuosina 2007-2009 (%)
32. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden ikäjakauma 1. toukokuuta vuosina 2004-2009 (%)
33. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden sukupuolijakauma 1. toukokuuta vuosina 2004-2009
34. Ulkomaalaisten yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden määrä vuosina 2000-2009
35. Ulkomaalaisten yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden kansalaisuus 1. toukokuuta 2009
36. Yhdyskuntapalvelua suorittavien sosioekonominen tausta 1. toukokuuta 2000-2009 (%)
37. Ehdonalaisesti vapautuneiden valvottavien sosioekonominen tausta 1. toukokuuta vuosina 2000-2009 (%)

38. Ehdollisesti rangaistujen nuorten valvottavien sosioekonominen tausta 1. toukokuuta vuosina 2000-2009 (%)
39. Nuorisorangaistusasiakkaiden sosioekonominen tausta 1. toukokuuta vuosina 2004-2009 (%)
40. Ohjelmatoimintaan osallistuneet yhdyskuntaseuraamusasiakkaat vuosina 2007-2009 (Aloitettut yhdyskuntaseuraamukset)
41. Sanktioiden käyttö yhdyskuntaseuraamuksissa vuosina 2005-2009

Kuvioluettelo

Kuvio 1. Vuoden aikana vapaudesta tulleet, vapautuneet ja vankien keskimäärä vuosina 2000-2009	8
Kuvio 2. Vankeusvankien päärikos 1. toukokuuta vuosina 2005-2009 (%)	9
Kuvio 3. Vankeusvankien ennakoitujen laitoksessaoloaikojen osuudet 1. toukokuuta vuosina 2000-2009	10
Kuvio 4. Ulkomaalaisten rangaistus- ja tutkintavankien keskimäärä ja osuus yhteensä kaikkien vankien keskimäärästä vuosina 1995-2009	11
Kuvio 5. Poistumisluvat vuosina 2000-2009	11
Kuvio 6. Vankien ajankäytön jakautuminen arkipäivisin vuonna 2009 (N=3460 vankia keskimäärin/arkipäivä)	13
Kuvio 7. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden päivittäiset keskimäärät vuosina 2001-2009.....	14
Kuvio 8. Rikosseuraamusasiakkaiden osuudet vuosina 2005-2009.....	15
Kuvio 9. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden päärikos 1. toukokuuta vuosina 2007-2009.....	15
Kuvio 10. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden ikäjakauma 1. toukokuuta vuosina 2002-2009	16
Kuvio 11. Yhdyskuntapalvelussa käytetyt sanktiot suhteutettuna päättyneisiin toimeenpanoihin vuosina 2005-2009.....	17

Käsitteet

Ehdollisesti rangaistujen nuorten valvonta

Rikoksen alle 21-vuotiaana tehnyt voidaan tuomita ehdollisen vankeuden tehosteeksi valvontaan. Valvontaan määrätään, jos sen katsotaan edistävän tekijän sosiaalista selviytymistä ja ehkäisevän uusia rikoksia.

Ehdonalaisesti vapautuneiden valvonta

Vankeusrangaistuksesta suoritetaan vankilassa lähes poikkeuksetta vain määräosa. Ehdonalainen vapauttaminen tarkoittaa ehdottomaan vankeusrangaistuksen tuomitun vangin päästämistä suoritamaan loppuosa rangaistuksesta vapaudessa. Ehdonalaisesti vapautettu määrätään valvontaan silloin, kun koeaika on pitempi kuin yksi vuosi, rikos on tehty alle 21-vuotiaana tai kun vanki sitä itse pyytää.

Laitoksessa oloaika

Teoksessa on käytetty laitoksessa oloaika kahdessa eri yhteydessä: kertymätietona vuoden aikana vapautuneista ja poikkileikkaustietona 1. toukokuuta laitoksessa olevista. Tiedot poikkeavat toisistaan, koska kertymätiedoissa painottuvat lyhyet rangaistukset ja poikkileikkaustiedoissa pitkät rangaistukset.

Nuorisorangaistus

Vuonna 1997 aloitettu nuorisorangaistuskokeilu lopetettiin vuoden 2004 lopussa. Laki nuorisorangaistuksesta tuli voimaan 1.1.2005 ja nuorisorangaistus laajeni koko maahan. Nuorisorangaistukseen voidaan tuomita alle 18-vuotiaana tehdystä rikoksesta, jos sakkoa on pidettävä riittämättömänä seuraamuksena, eivätkä painavat syyt vaadi ehdotonta vankeusrangaistusta. Nuorisorangaistusta tuomitaan vähintään neljä kuukautta ja enintään yksi vuosi. Nuorisorangaistus sisältää valvontatapaamisia, sosiaalista toimintakykyä edistävää ohjausta ja tukea sekä työelämään perehdyttämistä.

Nuorisovanki

Nuorisovangilla tarkoitetaan vankilastossa vapausrangaistustaan nuorisovankilassa suorittavaa. Päätöksen nuorisovankilaan määräämisestä teki vankilaoikeus. Vankilaoikeus lakkautettiin ja nuorisovanki käsitteenä poistui laista vankeuslain kokonaisuudistuksen yhteydessä 1.10.2006.

Pakkolaitosvanki

Pakkolaitosvangilla tarkoitetaan vankilastossa vaarallista rikoksenuusijaa, jonka vankilaoikeus määräsi eristettäväksi pakkolaitokseen. Pakkolaitokseen tuomittua ei voitu päästää normaaliaikana ehdonlaiseen vapauteen, vaan hän suoritti rangaistuksen kokonaan vankilassa. Vankilaoikeus lakkautettiin ja pakkolaitos käsitteenä poistui laista vankeuslain kokonaisuudistuksen yhteydessä 1.10.2006.

Sakkovanki

Sakon muuntorangaistusta suorittava on sakkovanki. Muuntorangaistus määrätään sakkoon tuomitulle, jolta sakkoa ei ole saatu perityksi.

Tutkintavanki

Tutkintavankeja ovat rikoksesta epäiltynä vangitut. Vangitsemisesta päättää tuomioistuin. Rikoksen johdosta vangittu on pääsääntöisesti vietävä heti yleiseen vankilaan tai oikeusministeriön tutkintavankien säilyttämistä varten hyväksymään laitokseen. Yhtäjaksoisesti vähintään yhden vuorokauden kestänyt vapaudenmenetyksaika vähennetään rangaistuksen täytäntöönpanossa.

Uusintarikollisuus

Vankien uusintarikollisuudella tarkoitetaan tässä julkaisussa sitä, että vanki tekee vapautumisen jälkeen uuden rikoksen (tai rikoksia), mistä seuraa uusi lainvoimainen ehdoton vankeusrangaistus

tai yhdyskuntapalvelu viiden seurantavuoden aikana. Uusimisaika lasketaan ensimmäisestä rikoksentekopäivästä vapautumisen jälkeen.

Vankeusvanki

Vankeusvankeja ovat vangit, jotka suorittavat tuomittua ehdotonta määräaikaista tai elinkautista vankeusrangaistusta, täytäntöön pantavaksi määrättyä ehdollista vankeusrangaistusta ja/tai jäänösrangaistusta menetettyään ehdonalaisen vapautensa.

Yhdyskuntapalvelu

Yhdyskuntapalvelulla tarkoitetaan enintään kahdeksan kuukauden ehdottoman vankeuden sijasta tuomittavaa palkatonta yleishyödyllistä työtä. Edellytyksenä on, että tuomittu soveltuu ja suostuu yhdyskuntapalveluun. Soveltuvuusselvityksen tekee rikosseuraamuslaitos ja lopullisen ratkaisun yhdyskuntapalveluun tuomitsemisesta tuomioistuin. Yhdyskuntapalvelua voidaan myös määrätä yli vuoden pituisen ehdollisen vankeusrangaistuksen oheisseuraamuksena. Yhdyskuntapalvelun pituus on 20-200 tuntia.

1. Seuraamuksista

1.1. Seuraamusjärjestelmän kehittymisen yleispiirteitä

Vankiluvulla mitattuna Suomi kuuluu nykyään maltillisen kriminaalipolitiikan maihin. Vankiluvun alentamiseen tähtäävä kriminaalipolitiikan suunnan muutos alkoi 1970-luvulla. Vankien määrä onkin 1970-luvulta lähtien alentunut kolmannekseen aikaisemmasta. Vaikka luku on välillä noussut olemme 1990-luvulta lähtien pysyneet muiden pohjoismaiden tasolla.

Vankiluvun alenemiseen pyrittiin aluksi vaikuttamaan laajentamalla sakkojen ja ehdollisen rangaistuksen käyttöä. Yhdyskuntapalvelun ja nuorisorangaistuksen käyttöönotto 1990-luvulla merkitsivät muutosta rikosseuraamusalalle. Uusista seuraamuksista yhdyskuntapalvelu vakiinnutti alun kokeiluvaiheen jälkeen asemansa koko maassa. Nuorisorangaistuksen käyttö on sen sijaan jäänyt vähäiseksi. Mahdollisuus muuttaa korkeintaan kahdeksan kuukauden ehdoton vankeusrangaistus yhdyskuntapalveluksi vaikutti osaltaan vankilukujen alenemiseen.

Tarve seuraamusjärjestelmän kehittämiseksi ja uusien vaihtoehtojen löytämiseksi kasvoi 1990-luvulta lähtien rikollisuuden ja sen taustalla olevien ongelmien muuttuessa haasteellisemmiksi. 2000-luvulle tultaessa tehtiin yksittäisiä seuraamuksia ja koko seuraamusjärjestelmää koskevia laajempia muutoksia ongelmien ratkaisemiseksi.

Lakiin lisättiin mahdollisuus liittää yhden vuoden ylittävien ehdollisten vankeusrangaistusten tehosteeksi yhdyskuntapalvelua. Harkinnanvaraisuutta ehdollisesti rangaistujen nuorten valvontaan määräämisessä lisättiin. Sakon muuntorangaistusta koskevaa lainsäädäntöä lievennettiin. Uuden vankeuslain myötä siirryttiin suunnitelmalliseen ja yhtenäiseen täytäntöönpanoon. Vankeuslain yhteydessä uudistettiin myös ehdonalaiseen vapauteen liittyviä säädöksiä sekä otettiin käyttöön valvottu koevapaus, jolla mahdollistettiin vapauteen pääseminen ennen lakisääteistä määräaika.

1.2. Seuraamusten täytäntöönpano

Rikosseuraamuslaitoksen täytäntöönpanemat seuraamukset jaetaan vankeusrangaistuksiin ja vapaudessa suoritettaviin yhdyskuntaseuraamuksiin. Yhdyskuntaseuraamuksia ovat ehdonalaisesti vapautuneiden valvonta, yhdyskuntapalvelu, ehdollisesti rangaistujen nuorten valvonta sekä nuorisorangaistus. Vankilat vastaavat tuomioistuinten määräämien ehdottomien vankeusrangaistusten ja sakon muuntorangaistusten täytäntöönpanosta. Lisäksi ne huolehtivat tutkintavankeuden toimeenpanosta yhdessä poliisin kanssa. Yhdyskuntaseuraamusten toimeenpanosta vastaavat yhdyskuntaseuraamustoimistot.

Vuoden 2010 alussa Suomeen syntyi uusi rikosseuraamusalan viranomainen Rikosseuraamuslaitos, joka koostuu aiemmasta Rikosseuraamusvirastosta sekä sen alaisuudessa toimineista Kriminaalihuoltolaitoksesta ja Vankeinhoitolaitoksesta. Uudistuksen jälkeen Suomi jakaantuu kolmeen rikosseuraamusalueeseen: Etelä-Suomen, Itä- ja Pohjois-Suomen sekä Länsi-Suomen alueisiin. Rikosseuraamuslaitoksen perusyksiköitä ovat yhdyskuntaseuraamustoimistot sekä avovankilat ja suljetut vankilat. Koko maassa on uudistuksen jälkeen yhteensä 16 yhdyskuntaseuraamustoimistoa ja 28 vankilaa. Suljettuja vankiloita on kaikkiaan 16, avovankiloita 12 ja hallinnollisesti jonkin suljetun laitoksen alaisuudessa toimivia avolaitososastoja on kolme.

2. Vankeinhoito

2.1. Vankiluvun kehitys

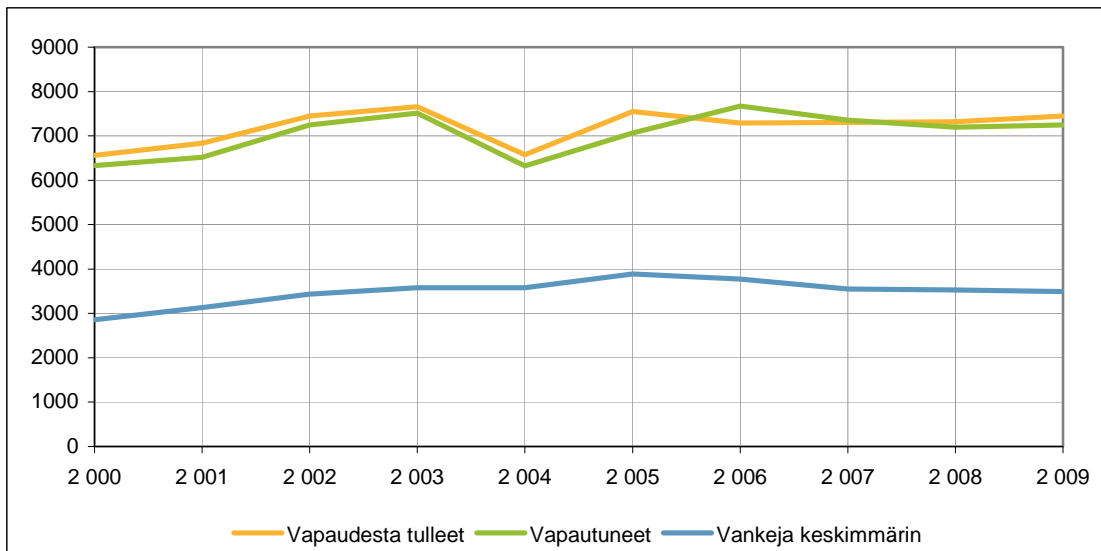
Vankiluku kääntyi kasvuun 2000-luvun alussa ja oli korkeimmillaan vuosikymmenen puolivälissä, jolloin vankeja oli 36 prosenttia enemmän vuosituhannen alkuun verrattuna. Vuonna 2006 vankien määrä kääntyi jälleen laskuun. Vuonna 2009 vankien päivittäinen keskimäärä oli 3 492, mikä oli 10 prosenttia pienempi vuoteen 2005 verrattuna.

Vankiryhmistä suhteellisesti eniten kasvoivat tutkinta- ja sakkovangit. Vuonna 2009 tutkintavankien päivittäinen keskimäärä oli 569, mikä on korkein lukumäärä tarkastelujakson aikana. Vuosituhannen alkuun verrattuna tutkintavankien määrä on yli kaksinkertaistunut ja heidän osuutensa kaikista vangeista on noussut 13:sta 16:een prosenttiin. Sakkovankien määrä sen sijaan on laskenut voimakkaasti viimeisten kolmen vuoden aikana. Vuonna 2009 sakkovankien päivittäinen keskimäärä oli 83, mikä on 58 prosenttia vähemmän vuoteen 2003 verrattuna, jolloin sakkovankien määrä oli korkeimmillaan. Naisvankeja oli vuonna 2009 keskimäärin 246. Naisten osuus vangeista on kasvanut 2000-luvun alun viidestä prosentista seitsemään prosenttiin.

Vuonna 2009 vankilaan tuli vapaudesta 7 446 vankia. Vankilaan tulleista 3 838 eli runsaat puolet oli vankeusvankeja, 1 645 sakkovankeja ja 1 963 tutkintavankeja. Rangaistusvangeista noin seitsemän prosenttia sijoitettiin suoraan avolaitoksiin. Naisrangaistusvangeista avolaitoksiin sijoitettiin suoraan vain noin kaksi prosenttia.

Vankiloista vapautui vuonna 2009 kaikkiaan 7 246 vankia. Vankeusvankeja vapautui 4 556, sakkovankeja 1 629 ja tutkintavankeja 1 061. Vapautuneista vankeusvangeista 2 170 eli vajaa puolet oli ollut vankilassa enintään kolme kuukautta. Yli kahden vuoden laitosajan jälkeen vapautui 355 vankia eli noin kahdeksan prosenttia. Kaikista vankeusvangeista noin kolmannes vapautui avolaitoksista ja yli kahden vuoden laitosajan suorittaneista 43 prosenttia.

Kuvio 1. Vuoden aikana vapaudesta tulleet, vapautuneet ja vankien keskimäärä vuosina 2000-2009

Vuoden 2009 aikana sakon muuntorangaistuksen suoritti loppuun yhteensä 2 479 henkeä. Kaksi kolmesta sakon muuntorangaistusta suorittaneista suoritti pelkästään sakkorangaistusta. Loput sakon muuntorangaistusta suorittaneista olivat myös vankeus- tai tutkintavankeina.

Valvottu koevapaus on ollut käytössä lokakuusta 2006 lähtien. Valvottu koevapaus merkitsee uutta vaihetta asteittaisessa vapauttamisjärjestelmässä, ja sillä pyritään edistämään vankien sijoittumista yhteiskuntaan laitosaajan loppuvaiheessa.

Vuonna 2009 valvottuun koevapauteen sijoitettiin 356 vankia, mikä oli yli kolminkertainen määrä vuoteen 2007 verrattuna. Koevapauteen sijoitettujen määrän lisääntyessä myös peruutettujen koevapauksien osuus aloitetuista koevapauksista kasvoi, ollen 15 prosenttia vuonna 2009. Kaikki koevapauden peruutukset eivät johtuneet ehtojen rikkomisesta, vaan peruutuksen syynä saattoi olla myös, että koevapauden edellytykset eivät enää täytyneet. Valvotussa koevapaudessa vuonna 2009 olevien vankien päivittäinen keskimäärä oli 85.

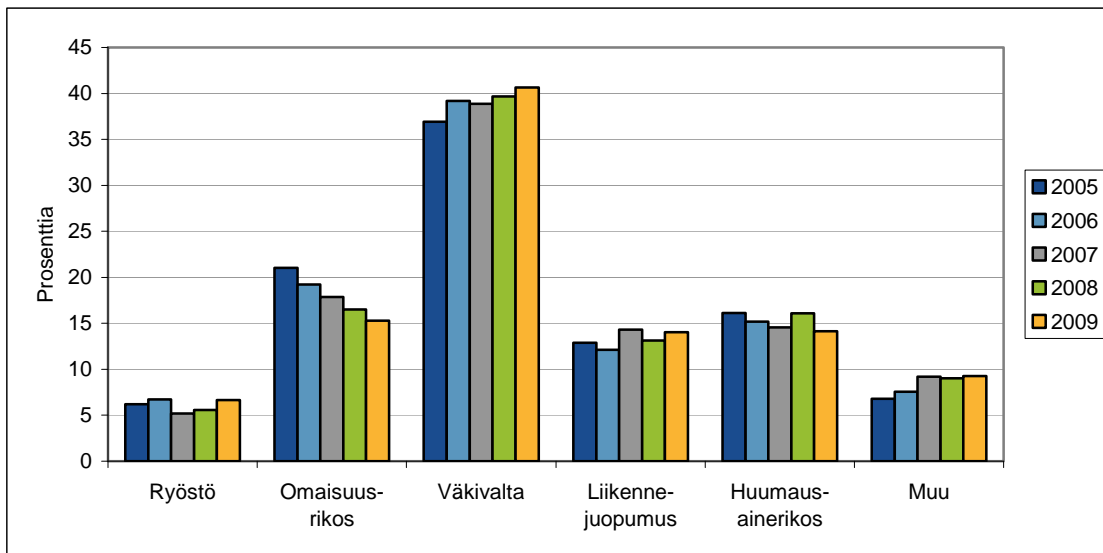
2.2. Vankirakenne

Vankirakenne on muuttunut huomattavasti 2000-luvun aikana. Omaisuusrikoksista tuomittujen määrä on laskenut tasaisesti. Varkausrikoksista tuomittujen osuus on laskenut 18 prosentista 12 prosenttiin ja muista omaisuusrikoksista tuomittujen osuus seitsemästä prosentista neljään prosenttiin. Kaiken kaikkiaan kun vuosituhannen alussa lähes joka neljäs oli vankilassa omaisuusrikoksista, vuosikymmenen lopussa harvempi kuin joka kuudes oli vankilassa varkauksista, petoksista, kavalluksista, murroista ja muista vastaavista omaisuusrikoksista.

Samanaikaisesti väkivaltarikosten - ennen kaikkea pahoinpitelyrikosten - osuus on noussut. Vuonna 2000 pahoinpitelyrikoksista oli tuomittu 13 prosenttia vangeista ja vuonna 2009 osuus oli jo 20 prosenttia. Henkirikoksista tuomittujen osuus on ollut keskimäärin viidennes kaikista vangeista. Yhteenvetona voidaan todeta, että kun vuosituhannen alussa lähes joka kolmannen päärikoksena oli väkivaltarikos, vuonna 2009 neljä vankia kymmenestä suoritti tuomiotaan väkivaltarikoksesta. Naisvangeista puolet suoritti tuomiota näistä rikoksista.

Vuosituhannen alussa noin kaksi prosenttia oli tuomittu siveellisyysrikoksesta, ja nyt osuus on yli kolme prosenttia. Liikennejuopumuksista tuomittujen osuus on kasvanut 12 prosentista 14 prosenttiin. Huumerikoksista tuomittujen määrä on ollut hieman laskussa 2000-luvun.

Kuvio 2. Vankeusvankien päärikos 1. toukokuuta vuosina 2005-2009 (%)

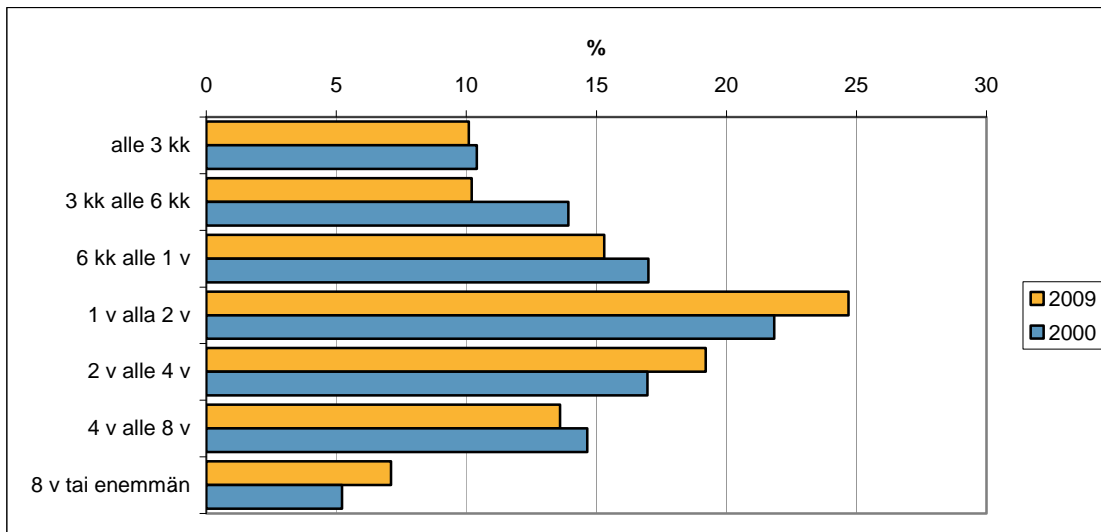

Vankien ikärakenne on muuttunut 2000-luvulla kaksijakoisesti. Ensinnäkin nuorten alle 20-vuotiaiden vankeusvankien osuus on laskenut puoleen vuosituhannen alusta. Vuosituhannen alussa neljä prosenttia vankeusvangeista oli alle 20-vuotiaita. Nykyisin heitä on kaksi prosenttia. Toi-

seksi yli 50-vuotiaiden vankeusvankien määrä on kasvanut 2000-luvulla peräti viisi prosenttiyksikköä yhdeksästä prosentista 14 prosenttiin. Kaikkien vankien keski-ikä oli noin 36 vuotta. Naisvangit olivat noin vuoden miesvankeja vanhempia.

2000-luvulla pitkäaikaisvankien osuudet ovat kasvaneet ja alle vuoden vankilassa olevien osuudet on pienentyneet. Vuonna 2009 alle kolme kuukautta vankilassa olevien osuus oli noin 10 prosenttia. Vajaa neljäsosa vangeista oli vankilassa vuodesta kahteen vuoteen. Yli kahdeksan vuoden vankilassaoloaika odotti noin seitsemää prosenttia vangeista. Osuus on kasvanut yli kahdella prosenttiyksiköllä vuosikymmenessä. Tämä johtuu ennen kaikkea elinkautisvankien määrän kasvusta.

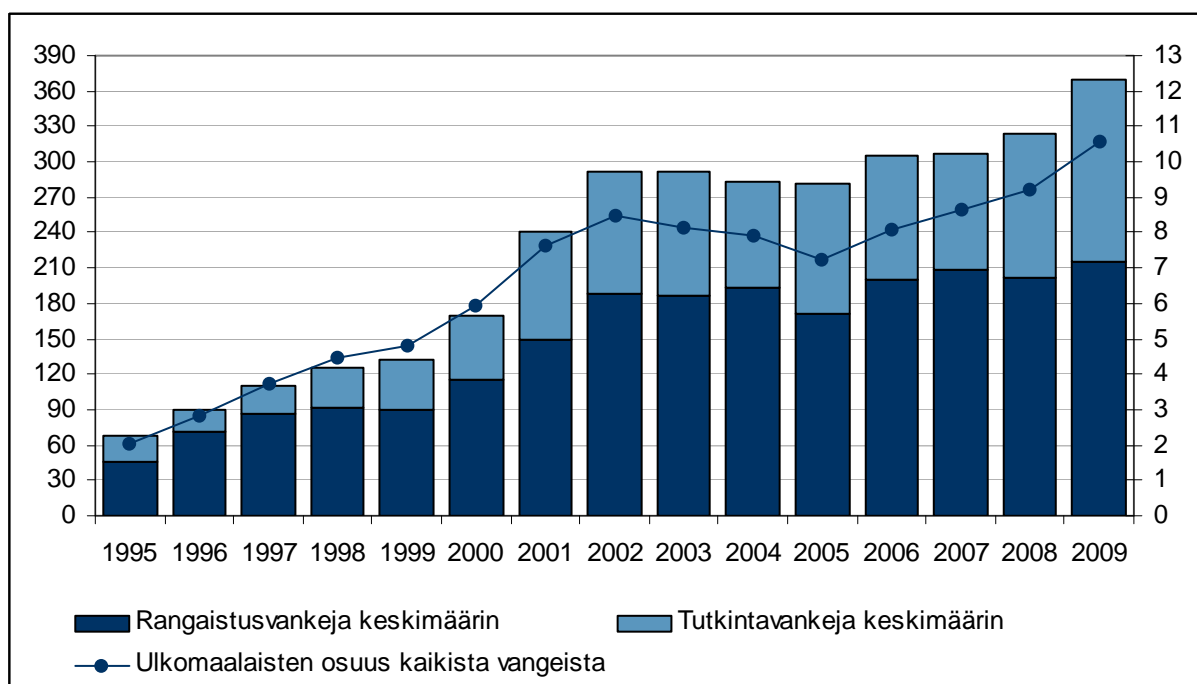
Kuvio 3. vankeusvankien ennakoitujen laitoksesaoloaikojen osuudet 1. toukokuuta vuosina 2000-2009

Useampikertaisten vankeusvankien osuus on laskenut hieman 2000-luvun aikana. Vähintään kahdeksatta kertaa vankilassa olevien osuus on laskenut 20 prosentista 18 prosenttiin ja 3-7 kertaisten osuus 40 prosentista 36 prosenttiin. Ensikertalaisten osuus on vaihdellut vuosittain 28 ja 32 prosentin välillä.

Ulkomaalaisten vankien määrä on yli kaksinkertaistunut 2000-luvun aikana ja heidän osuutensa kaikista vangeista on noussut vajaaseen 11 prosenttiin. Vuonna 2009 ulkomaalaisten vankien päivittäinen keskimäärä oli 370, mikä oli 14 prosenttia edellisvuotta enemmän. Vankirakennekartoituksen 1.5.2009 mukaan ulkomaalaisista vangeista noin 46 prosenttia oli virolaisia tai venäläisiä. Pohjoismaalaisia oli noin kuusi prosenttia. Ulkomaalaisista lähes joka toinen on tuomittu huumausaineriikoksista.

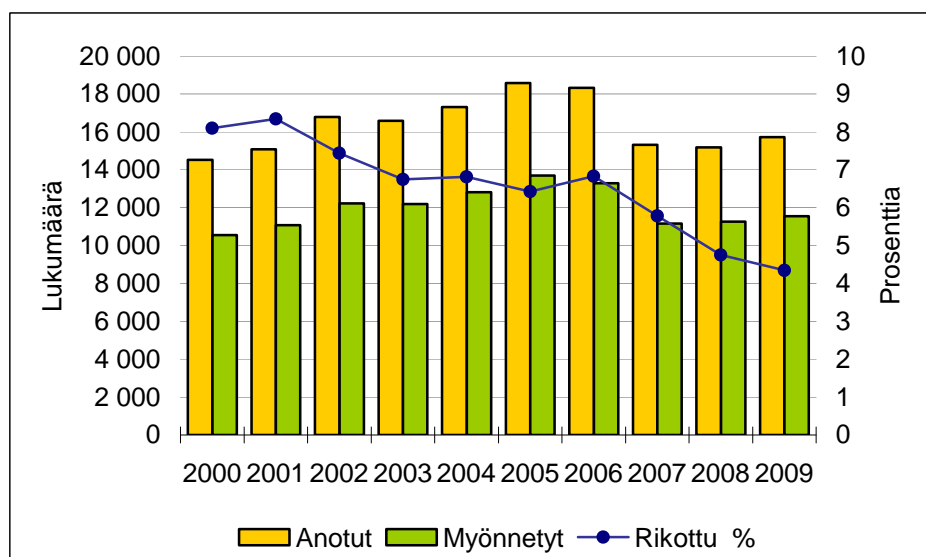
Kuvio 4. Ulkomaalaisten rangaistus- ja tutkintavankien keskimäärä ja osuus yhteensä kaikkien vankien keskimäärästä vuosina 1995-2009

2.3. Järjestys ja turvallisuus

Vuonna 2009 anottiin 15 728 poistumislupaa. Myönteisen päätöksen sai 73 prosenttia. Myönnettyjen poistumislupien osuus anotuista poistumisluvista on viimeisen kymmenen vuoden aikana pysynyt melko vakiona. Poistumislupaehjoja rikkoneiden vankien osuus on sen sijaan pienentynyt puoleen. Vuonna 2009 lupaehjoja rikottiin 487 kertaa eli 4,3 prosentissa käytetyistä poistumisluvista.

Kuvio 5. Poistumisluvat vuosina 2000-2009

Viimeisen kymmenen vuoden aikana karkaamisten lukumäärä on vaihdellut korkeimmillaan 44:stä vuonna 2000 matalimmillaan 8:aan vuonna 2007. Vuonna 2009 karkaamisia oli 17. Karkaamisista suurin osa tapahtui muualta kuin vankilan muurien sisäpuolelta, esimerkiksi työmaalta vankilan aidatun alueen ulkopuolelta, vankia saattavalta vartijalta ja muulta viranomaiselta. Vankilan muurien sisäpuolelta karkasi yksi vanki, kun edellisenä vuonna näitä karkaamisia oli kahdeksan.

Avolaitoksesta luvatta poistuneiden määrä laski voimakkaasti 2000-luvun alkupuolella ja oli alhaisimmillaan 18 vuonna 2005. Tämän jälkeen luvatta poistuneiden määrä on jälleen lisääntynyt. Vuonna 2009 avolaitoksesta luvatta poistuneita oli 67. Avolaitoksesta luvatta poistumista ei pidetä karkaamisena.

2.4. Vankitoiminnot

Vangeille työaikana järjestettävää toimintaa ovat työ, koulutus ja muu rangaistuslaitoksen järjestämä tai hyväksymä toiminta.

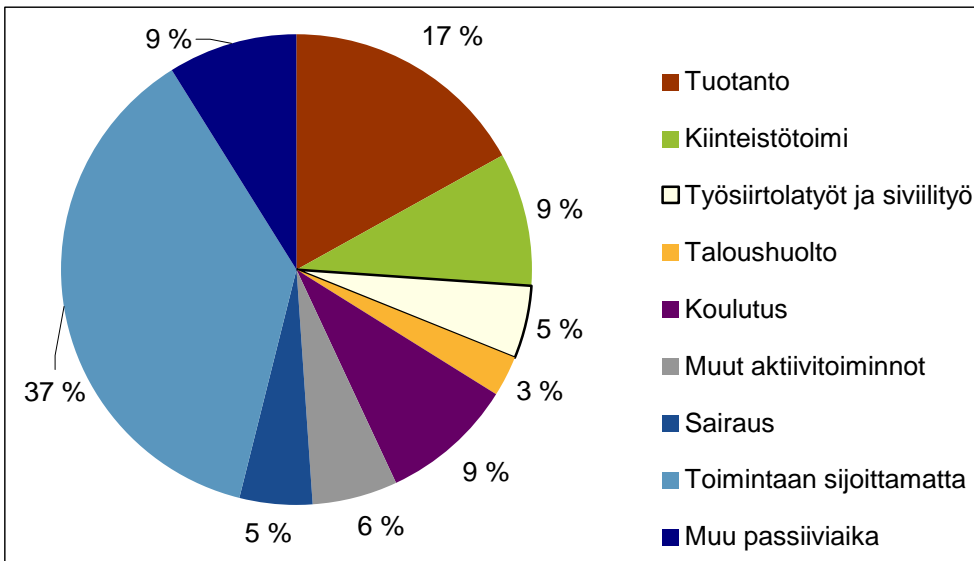
Vankien työtoiminta jaetaan tuotannolliseen ja valmentavaan työhön. Valmentavan työn tavoitteet liittyvät työelämän perustaitojen harjoitteluun ja työssä oppimiseen. Yhteenvedona voidaan todeta, että 2000-luvulla työtoiminta on vähentynyt vankiloissa tasaisesti. Vuosituhannen alussa noin 45 prosenttia vangeista osallistui työtoimintaan. Nykyisin työtoimintoihin osallistuu 31 prosenttia eli vajaat kolmannes vangeista. Vankiluvun ollessa korkeimmillaan 2000-luvun puolivälissä päivittäin työtoimintaan osallistui lähes 1500 vankia. Viime vuonna työtoimintaan osallistuneita oli 1081.

Vankiloissa järjestetään koulutusta yhteistyössä ulkopuolisten oppilaitosten kanssa. Tarjolla on sekä yleissivistävää (perusopetus ja lukio) että ammatillista toisen asteen koulutusta. Korkeakoulu- ja yliopisto-opintoihin voidaan myöntää lupa etäopiskeluna. Koulutuksen osuus on vähentynyt 2000-luvulla. Vuosituhannen alussa päivittäin opiskelevia oli keskimäärin 11 prosenttia päivittäisestä vankiluvusta. Vuosituhannen lopussa vastaava osuus on yhdeksän prosenttia. Valtaosa opinnoista kohdistuu ammattitaidon hankkimiseen tai lisäämiseen.

Muihin aktiivitoimintoihin (päihdekuntoutusohjelmiin, uusintarikollisuutta vähentäviin toimintaohjelmiin sekä muihin sosiaalisen kuntoutuksen ohjelmiin) osallistuvien määrä on vaihdellut vuosittain kuuden ja kymmenen prosentin välillä.

Vuosituhannen alussa hieman yli kolmannes vangeista oli toimintoihin sijoittamattomia. Nykyisin vastaava osuus on jo yli puolet. Toimintoihin osallistumisen esteet liittyvät vankimäärän nousuun, henkilöstöresurssien riittämättömyyteen, eräiden vankiloiden toimintatilojen puutteeseen, vankien moniongelmaisuuteen ja laitosturvallisuuteen. Toimintoihin osallistuminen on yleisintä työsiirtoloissa ja avovankiloissa ja vähäisintä tutkintavangeilla. Toisaalta osa muutoksesta selittyy tarkentuneesta laskentatavasta, jonka mukaan vajaata toimintapäivää (vähemmän kuin 7 tuntia) ei enää tilastoida yhtenä kokonaisena toimintapäivänä. Lisäksi on muistettava, että säännöllisestä työ- ja toiminta-ajasta keskimäärin 15 prosenttia on passiiviaikaa, kuten esimerkiksi siirtopäiviä, käräjämatkapäiviä, sairausaikaa tai poistumislupa-aikaa.

Kuvio 6. Vankien ajankäytön jakautuminen arkipäivisin vuonna 2009 (N=3460 vankia keskimäärin/arkipäivä)

2.5. Vapautuneiden vankeusvankien uusiminen

Vuonna 2004 vapautuneista vangeista kaksi kolmasosaa (67%) syyllistyi viiden vuoden seuranta-aikana vähintään yhteen uuteen rikokseen, mistä seurasi ehdoton vankeusrangaistus tai yhdyskuntapalvelu. Uusijoista lähes kaikki palasivat vankilaan. Yhdyskuntapalvelu jäi ainoaksi seuraamukseksi vain 5 prosentilla vapautuneista vangeista. Keskeisimmät uusimista ennustavat tekijät ovat vangin rikoshistoria ja ikä: moninkertaisilla vangeilla riski syyllistyä uusiin rikoksiin on suuri ja nuoret palaavat vankilaan todennäköisemmin kuin vanhat. Naiset uusivat miehiä harvemmin. Vapautuneista vangeista peräti 10 prosenttia kuoli viiden seurantavuoden aikana.

Uusiminen on erittäin nopeaa heti vapautumisen jälkeen. Uusijoista 54 prosentilla ensimmäinen rikoksentekopäivä oli kuuden kuukauden ja 70 prosentilla ensimmäisen vuoden aikana seurannan aloittamisesta. Uusimisnopeutta kuvaa hyvin se, että 50 vankia teki seuranta-ajan ensimmäisen rikoksensa jo vapautumispäivänä.

3. Yhdyskuntaseuraamukset

3.1. Yhdyskuntaseuraamusten asiakasmäärät

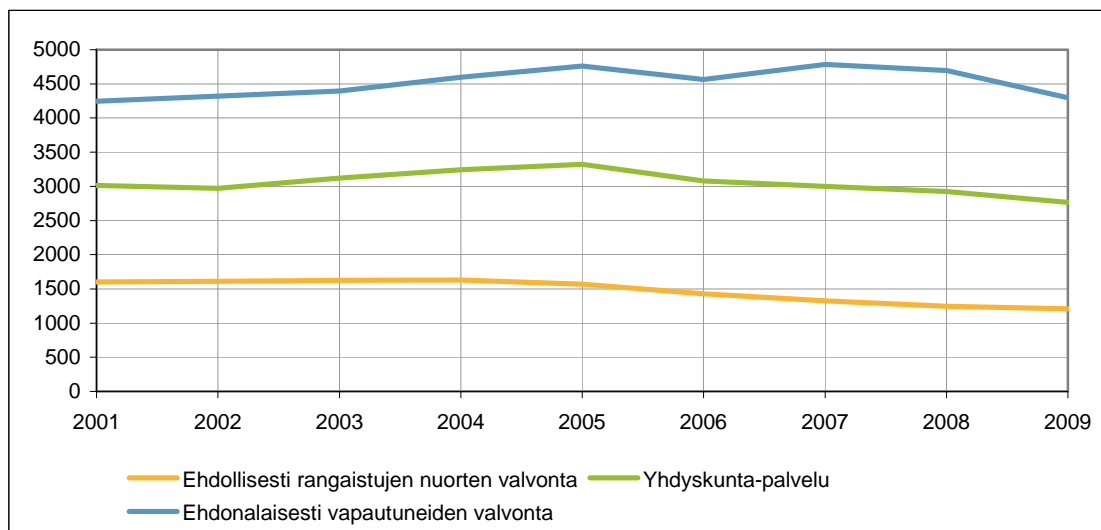
Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden päivittäinen keskimäärä nousi yli 10 prosenttia vuoteen 2007 mennessä. Tämän jälkeen määrä kääntyi laskuun. Vuonna 2009 määrä (4307 asiakasta) oli lähes samalla tasolla kuin vuonna 2001. Yksittäisten seuraamusten kohdalla kehitys on poikennut hie-man toisistaan.

Vuonna 2009 ehdollisesti rangaistujen nuorten valvonnassa oli 1208 asiakasta. Määrä on vähentynyt viidenneksellä vuoden 2001 tilanteesta. Nuorisorangaistuksessa alun alkaen vähäinen määrä on laskenut voimakkaasti vuoteen 2009 mennessä.

Ehdonalaisesti vapautuneiden valvonnassa määrä on pysynyt suhteellisen tasaisena. Kahden vii-meisen vuoden aikana määrä on jonkin verran laskenut. Vuonna 2009 ehdonalaisesti vapautuneiden valvonnassa oli 1532 asiakasta.

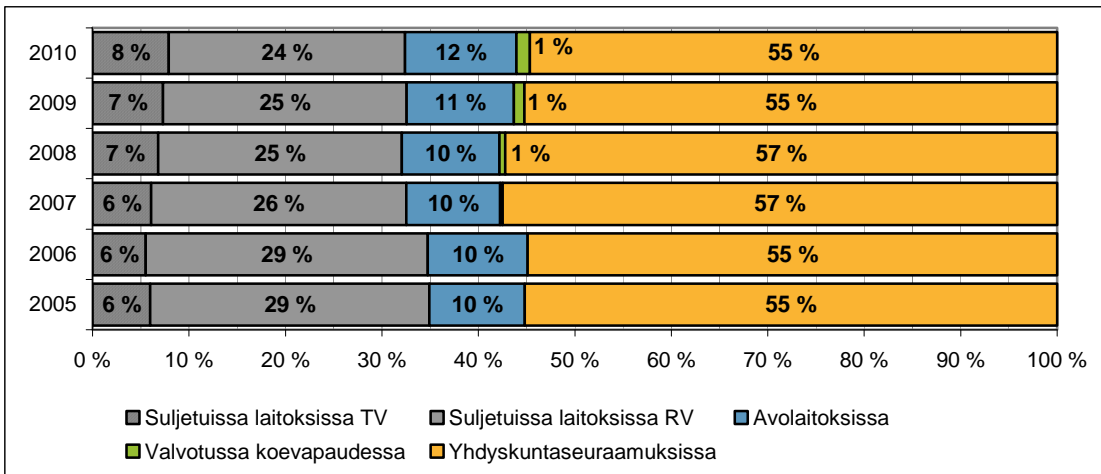
Yhdyskuntapalvelussa olevien määrä nousi noin neljänneksellä vuoteen 2005 mennessä. Vuonna 2009 asiakkaita 1559, mikä on yli 10 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2005. Pyydettyjen soveltuvuusselvitysten määrä on ollut laskussa. Vuonna 2009 syyttäjä lähetti 6138 soveltuvuusselvityspyynnöä, mikä on yli 30 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2000. Myönteinen lausunto on annettu noin 80 prosentissa soveltuvuusselvityspyynnöistä.

Kuvio 7. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden päivittäiset keskimäärät vuosina 2001-2009

Vaikka yhdyskuntaseuraamuksissa olevien määrät ovatkin laskeneet on yhdyskuntaseuraamusten suhteellinen osuus kaikista rikosseuraamuksista pysynyt ennallaan. Yhdyskuntaseuraamukset muodostivat viime vuonna edelleen yli puolet kaikista Rikosseuraamuslaitoksen täytäntöön pane-mista seuraamuksista.

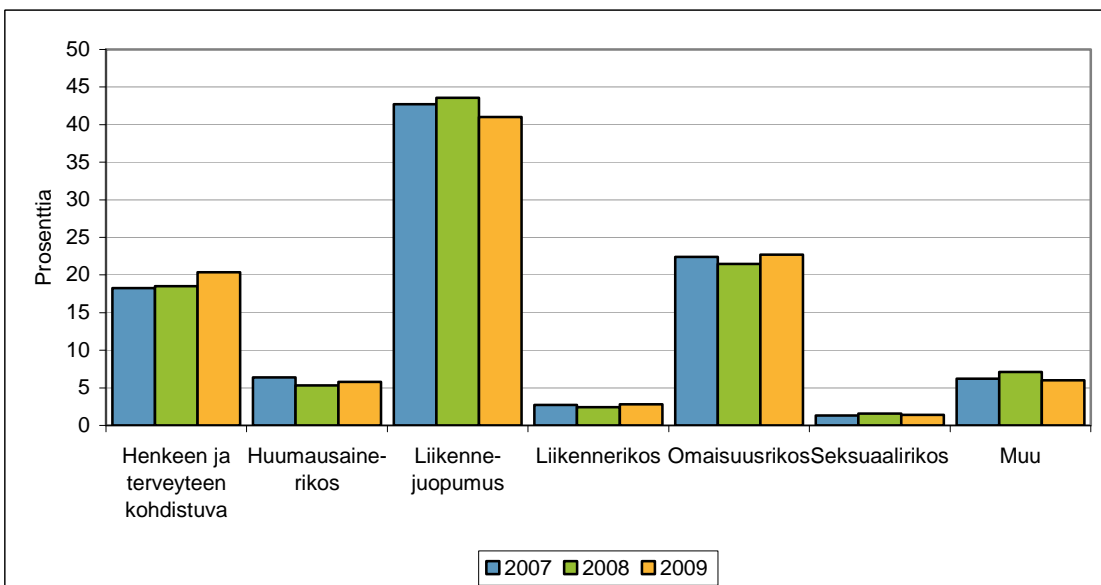
Kuvio 8. Rikosseuraamusasiakkaiden osuudet vuosina 2005-2009

3.2 Yhdyskuntaseuraamusten asiakasrakenne

Ehdollisesti rangaistujen nuorten valvonnassa yleisimpiä päärikoksia ovat olleet omaisuus- ja väkivaltarikokset sekä liikennejuopumukset. Omaisuusrikokset ovat vaihdelleet 30 ja väkivaltarikokset 20 prosentin molemmin puolin. Liikennejuopumukset muodostavat viidenneksen päärikoksista.

Ehdonalaisen vapauden valvonnassa väkivalta- ja omaisuusrikokset muodostavat noin kaksi kolmasosaa päärikoksista. Huumausainerikokset ovat muodostaneet runsaat 10 prosenttia päärikoksista.

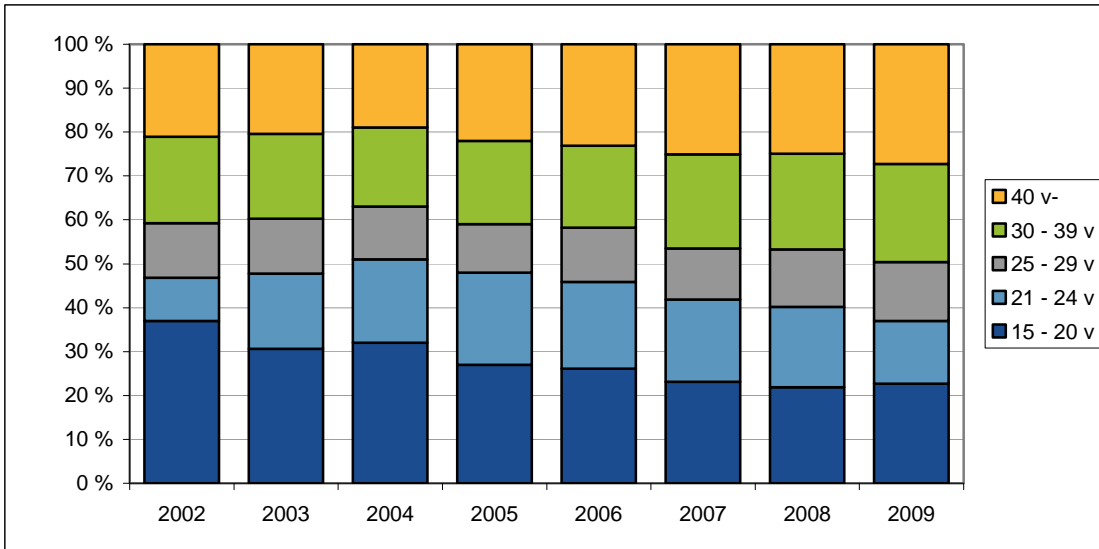
Yhdyskuntapalvelussa yli puolet päärikoksista on liikennejuopumuksia. Omaisuusrikoksia päärikoksista on ollut vajaa viidennes.

Kuvio 9. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden päärikos 1. toukokuuta vuosina 2007-2009

Ehdollisesti rangaistujen nuorten valvonnassa kaksi kolmasosaa on 18-20-vuotiaita.

Ehdonalaisen valvonnassa ja yhdyskuntapalvelussa runsas kaksi kolmasosaa on yli 30-vuotiaita. Näistä suurin ikäryhmä ovat 30-39-vuotiaat. Vuonna 2009 heitä oli lähes 30 prosenttia.

Kuvio 10. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden ikäjakauma 1. toukokuuta vuosina 2002-2009

Ehdollisesti rangaistujen nuorten valvonnassa naisten osuus on vaihdellut 10 prosentin molemmin puolin. Ehdonalaisen vapauden valvonnassa naisten määrä on ollut nousussa. Vuonna 2009 naisia oli seitsemän prosenttia. Naisten osuuden lisääntyminen on ollut selkeintä yhdyskuntapalvelussa, jossa heidän osuutensa lähes kaksinkertaistui vuodesta 2004 vuoteen 2009.

Ulkomaalaisten asiakkaiden määrä kaksinkertaistui vuodesta 2000 vuoteen 2005 mennessä. Ulkomaalaiset ovat kuitenkin muodostaneet vähäisen osuuden kaikista yhdyskuntaseuraamusasiakkaista. Vuonna 2009 yhdyskuntaseuraamuksissa oli 92 ulkomaalaista.

3.3 Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden sosiaalinen tilanne

Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden työttömyys on pysynyt korkeana. Keskimäärin yli puolet asiakkaista on ollut työttömänä. Työttömyys on ollut korkeinta ehdollisesti vapautettujen valvonnassa, jossa työttömiä on ollut noin kaksi kolmasosaa. Noin joka 10 yhdyskuntapalvelussa ja ehdonalaisen vapauden valvonnassa oleva oli eläkeläinen.

Työssä olevien osuus vaihtelee seuraamuksittain. Ehdollisesti rangaistujen nuorten ja ehdollisesti vapautuneiden valvonnassa työssä olevien osuus on noin viidennes. Yhdyskuntapalvelussa työssä olevia on ollut vajaa kolmannes. Ehdollisesti rangaistujen nuorten valvonnassa opiskelijoita on keskimäärin neljännes.

Yhdyskuntapalvelussa ja ehdonalaisen vapauden valvonnassa vakituisesti asuvien osuus on pysynyt tasaisena (noin 80-87 prosenttia). Ehdonalaisen vapauden valvonnassa vakituisesti asuvien on noussut noin puolesta runsaaseen kahteen kolmasosaan vuonna 2009. Vailla vakituista asuntoa olevien osuus on pysynyt silti suhteellisen korkeana. Asunnottomia oli noin 10 prosenttia ja tilapäisesti asuvia vajaa 20 prosenttia ehdonalaisen vapauden valvonnassa vuonna 2009.

3.4 Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden osallistuminen toimintoihin

Yhdyskuntaseuraamusasiakkailta on mahdollisuus osallistua lainvastaiseen käyttäytymiseen vaikuttaviin toimintaohjelmiin. Lisäksi yhdyskuntapalvelussa on mahdollista suorittaa 10 tuntia päihdehuollon jaksolla. Tällä hetkellä käytössä olevia ohjelmia ovat Cognitive Skills (CS), liikenneturvajakso, liikenneturvaohjelma, ohjauspyörä, suuttumuksen hallinta ja viisi keskustelua muutoksesta.

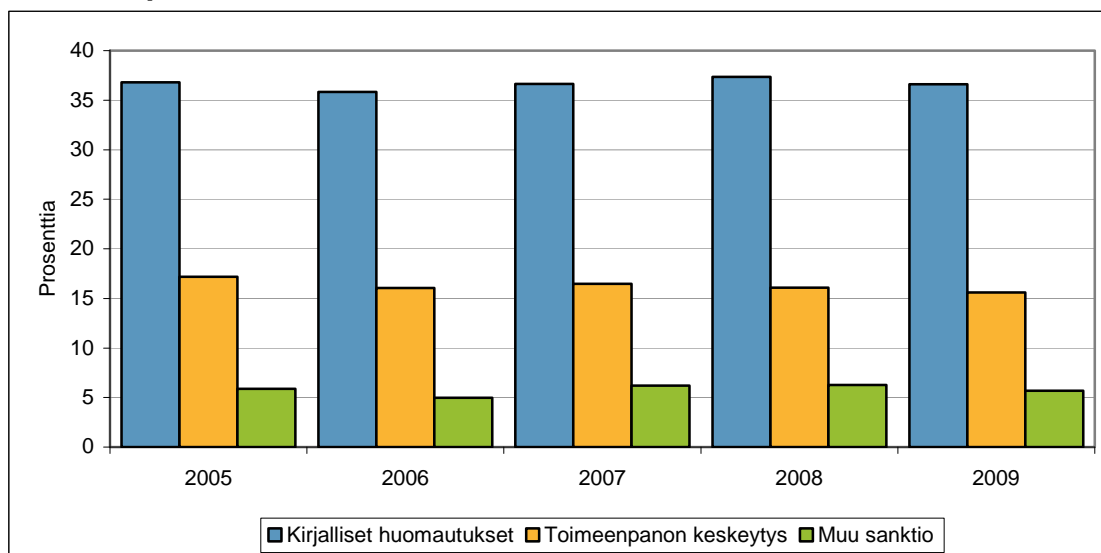
Ohjelmatoiminnan sekä päihdehuollon osuus on kasvanut. Vuonna 2009 ohjelmatoimintaan osallistui kaikkiaan 567 asiakasta. Ohjelmista suosituimmaksi ovat nousseet liikenneturvaohjelma, päihdehuoltojakso sekä viisi keskustelua muutoksesta. Suurin osa näihin ohjelmiin osallistuneista suoritti yhdyskuntapalvelua.

3.5 Yhdyskuntaseuraamuksissa käytetyt sanktiot

Ehdollisen vapauden valvonnassa käytettävät sanktiot ovat kirjalliset huomautukset ja varoitukset, noutopyyntö poliisille ja ilmoitus syyttäjälle. Sanktioiden käytössä ei ole havaittavissa merkittävää muutosta.

Yhdyskuntapalvelussa käytettävät sanktiot ovat kirjalliset huomautukset, toimeenpanon aloittamis-kielto, toimeenpanon jatkamiskiello ja toimeenpanon keskeytys. Kirjallisten huomautusten määrä on pysynyt vakiintuneena. Vuonna 2009 annettiin 1275 kirjallista huomautusta, joka on noin 37 prosenttia päättyneistä toimeenpanoista. Toimeenpanon keskeyttäminen on niin ikään pysynyt vakiintuneena. Vuonna 2009 keskeytettiin 543 yhdyskuntapalvelua eli noin 16 prosenttia päättyneistä toimeenpanoista.

Kuvio 11. Yhdyskuntapalvelussa käytetyt sanktiot suhteutettuna päättyneisiin toimeenpanoihin vuosina 2005-2009

Taulukko 1. Vuoden alussa ja lopussa rangaistuslaitoksissa olleet sukupuolen, vankiryhmän ja laitostyyppin mukaan, 2009

Laitostyyppi	Laitoksen kirjoissa							
	Yhteensä	Naisia	Vankeusvankeja	Naisia	Sakkovankeja	Naisia	Tutkintavankeja	Naisia
Vuoden alussa								
Kaikki laitokset	3240	217	2625	171	93	15	522	31
Suljetut laitokset	2467	148	1855	103	90	14	522	31
Avolaitokset	773	69	770	68	3	1	0	0
Vuoden lopussa								
Kaikki laitokset	3002	229	2463	183	31	3	508	43
Suljetut laitokset	2200	154	1662	108	30	3	508	43
Avolaitokset	802	75	801	75	1	0	0	0

Taulukko 2. Vankien päivittäinen keskimäärä vankiryhmittäin vuosina 2000-2009

	Vankeusvankeja	Sakko- vankeja	Tutkinta- vankeja	Nuoriso- vankeja	Pakko- laitos- vankeja	Yhteensä	Naisia	Naisten osuus kaikista vangeista
2 000	2 279	121	376	58	21	2 855	144	5
2 001	2 441	149	457	66	22	3 135	159	5
2 002	2 674	190	478	69	23	3 434	204	6
2 003	2 805	198	492	60	23	3 578	205	6
2 004	2 928	81	473	72	23	3 577	206	6
2 005	3 104	179	519	63	23	3 888	242	6
2 006	3 126	189	463	-	-	3 778	246	7
2 007	2 911	134	506	-	-	3 551	244	7
2 008	2 845	121	559	-	-	3 526	232	7
2 009	2 840	83	569	-	-	3 492	246	7

Taulukko 3. Alle 21-vuotiaat tutkinta- ja vankeusvangit keskimäärin vuosina 2000-2009

	15-17- vuotiaat	18-20- vuotiaat	alle 21- vuotiaat yhteensä	Kaikki vangit	Nuorten osuus kaikista vangeista
2000	9	95	104	2 855	3,6
2001	9	121	130	3 135	4,1
2002	13	115	128	3 433	3,7
2003	7	116	123	3 578	3,4
2004	8	110	118	3 577	3,3
2005	6	93	99	3 888	2,5
2006	6	90	96	3 778	2,5
2007	5	82	87	3 551	2,5
2008	5	90	95	3 526	2,7
2009	6	87	93	3 492	2,7

Taulukko 4. Vuoden aikana vapaudesta rangaistuslaitokseen tulleet vankiryhmän ja sukupuolen mukaan laitostyypeittäin, 2009

Vankilaji	Kaikki laitokset			Suljetut laitokset			Avolaitokset		
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Vapaudesta tulleita kaikkiaan	6 460	599	7 059	6 083	589	6 672	377	10	387
Sakkovankeja	1 442	185	1 627	1 425	184	1 609	17	1	18
Vankeusvankeja	3 218	251	3 469	2 858	242	3 100	360	9	369
15-17 -v.	3	0	3	3	0	3	0	0	0
18-20 -v.	97	4	101	86	4	90	11	0	11
21- v.	3 118	247	3 365	2 769	238	3 007	349	9	358
Tutkintavankeja	1 800	163	1 963	1 800	163	1 963	0	0	0
15-17 -v.	31	1	32	31	1	32	0	0	0
18-20 -v.	135	13	148	135	13	148	0	0	0
21- v.	1 634	149	1 783	1 634	149	1 783	0	0	0

Taulukko 5. Vapaudesta vankilaan tulleet vankiryhmittäin vuosina 2000-2009

	Vankeusvankeja		Sakkovankeja		Tutkintavankeja		Yhteensä	
	Yhteensä	Naisia	Yhteensä	Naisia	Yhteensä	Naisia	Yhteensä	Naisia
2000	3 312	129	1 581	130	1 668	108	6 561	367
2001	3 248	150	1 698	161	1 886	128	6 832	439
2002	3 452	202	2 156	221	1 843	125	7 451	548
2003	3 520	173	2 223	219	1 911	119	7 654	511
2004	3 863	213	867	84	1 845	137	6 575	434
2005	3 779	200	1 843	235	1 930	136	7 552	571
2006	3 496	212	2 098	264	1 698	132	7 292	608
2007	3 568	236	1 856	244	1 879	135	7 303	615
2008	3 539	217	1 852	229	1 930	143	7 321	589
2009	3 838	251	1 645	185	1 963	163	7 446	599

Taulukko 6. Vuoden aikana vapautuneet vapautumisperusteen, sukupuolen ja laitostyyppin mukaan, 2009

	Laitostyyppi								
	Suljetut laitokset			Avolaitokset			Kaikki laitokset		
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Laitoksista vapautuneet kaikkiaan	5 166	481	5 647	1 495	104	1 599	6 661	585	7 246
1. Rangaistuksen täysin suorittaneet	1 437	189	1 626	64	2	66	1 501	191	1 692
2. tasavallan presidentti armahtanut enemmälti kärsimästä	0	0	0	1	0	1	1	0	1
3. Päästetty ehdonalaiseen vapauteen	2 753	199	2 952	1 429	102	1 531	4 182	301	4 483
tasavallan presidentin armahduksella	0	0	0	1	0	1	1	0	1
rikosseuraamusviraston päätöksellä	0	0	0	0	0	0	0	0	0
laitoksen johtajan päätöksellä	2 751	199	2 950	1 424	101	1 525	4 175	300	4 475
Helsingin hovioikeuden päätöksellä	2	0	2	4	1	5	6	1	7
Haagin sotarikostuomioistuimen päätöksellä	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Tutkintavanki laskettu vapaaksi	969	92	1 061	0	0	0	969	92	1 061
syyte hylätty	1	0	1	0	0	0	1	0	1
käsittelyn lykkääminen	9	0	9	0	0	0	9	0	9
tuomittu ehdottomasti, mutta päästetty vapaalle jalalle	91	5	96	0	0	0	91	5	96
tuomittu ehdollisesti	160	20	180	0	0	0	160	20	180
muusta syystä	708	67	775	0	0	0	708	67	775
5. Muut perusteet	7	1	8	1	0	1	8	1	9
Kuolleet	8	0	8	0	0	0	8	0	8
Täytäntöönpano lykkäytynyt	1	0	1	0	0	0	1	0	1
Siirretty muuhun maahan	33	2	35	1	0	1	34	2	36

Taulukko 7. Vuoden aikana vapautuneet vankeusvangit rangaistuslaitoksessa suoritetun rangaistusajan, sukupuolen ja laitostyyppin mukaan, 2009

Suoritettu rangaistusaika	Laitostyyppi								
	Suljetut laitokset			Avolaitokset			Kaikki laitokset		
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Yhteensä	2 800	200	3 000	1 454	102	1 556	4 254	302	4 556
- 1 kk	518	57	575	129	5	134	647	62	709
yli 1 kk - 2 kk	633	46	679	291	14	305	924	60	984
yli 2 kk - 3 kk	301	11	312	156	9	165	457	20	477
yli 3 kk - 6 kk	423	38	461	267	17	284	690	55	745
yli 6 kk - 1 v	389	24	413	251	17	268	640	41	681
yli 1 v - 2 v	343	14	357	223	25	248	566	39	605
yli 2 v - 4 v	131	7	138	102	11	113	233	18	251
yli 4 v	62	3	65	35	4	39	97	7	104

Taulukko 8. Vuoden aikana päätyneiden sakon muuntorangaistusten pituus, 2009

	Pelkästään sakon muuntorangaistuksen suorittaneet			Sakon muuntorangaistuksen suorittaneet vankeusvangit ja tutkintavangit		
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Enintään 10 päivää	573	80	653	118	8	126
11-30 päivää	585	65	650	374	35	409
31-60 päivää	230	38	268	183	17	200
61-90 päivää	50	8	58	110	5	115
Yhteensä	1 438	191	1 629	785	65	850

Taulukko 9. Rangaistuslaitoksista vapautuneet vankilajin ja sukupuolen mukaan vuosina 2000-2009

	Vankeusvankeja		Sakkovankeja		Tutkintavankeja		Kaikki yhteensä	
	Yhteensä	Naisia	Yhteensä	Naisia	Yhteensä	Naisia	Yhteensä	Naisia
2000	3 984	164	1 428	128	915	162	6 327	454
2001	4 086	178	1 483	135	947	79	6 516	392
2002	4 410	231	1 944	204	891	72	7 245	507
2003	4 546	233	2 059	197	906	71	7 511	501
2004	4 637	244	900	85	785	90	6 322	419
2005	4 662	233	1 568	154	833	66	7 063	453
2006	4 844	301	2 016	264	812	67	7 672	632
2007	4 627	295	1 780	231	945	76	7 352	602
2008	4 484	297	1 717	218	995	77	7 196	592
2009	4 556	302	1 629	191	1 061	92	7 246	585

Taulukko 10. Vapautuneiden vankeusvankien rangaistuslaitoksessa suorittama aika (%) vuosina 2000-2009

Suoritettu rangaistusaika	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
- 1 kk	16	17	17	17	16	14	11	14	16	16
yli 1 kk - 2 kk	23	21	20	20	20	20	18	21	23	22
yli 2 kk - 3 kk	13	12	12	12	12	12	11	11	9	10
yli 3 kk - 6 kk	17	18	17	16	19	17	18	18	16	16
yli 6 kk - 1 v	14	15	15	16	15	15	17	15	15	15
yli 1 v - 2 v	10	11	11	11	12	13	15	14	13	13
yli 2 v - 4 v	5	4	5	5	5	6	7	5	5	6
yli 4 v	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	3984	4086	4410	4546	4637	4662	4844	4627	4484	4556

Taulukko 11. Ehdonalaisesti vapautuneet vuosina 2000-2009

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Ehdonalaisesti vapautuneita yhteensä	3 880	3 930	4 237	4 430	4 510	4 579	4 767	4 567	4 406	4 485
Vankilan johtajan/johtokunnan päätöksellä	3 857	3 920	4 225	4 408	4 496	4 564	4 740	4 562	4 397	4 476
Oikeusministeriön/Rikosseuraamusviraston päätöksellä	13	6	7	13	9	7	16	0	0	0
Tasavallan presidentin armahduksella	8	3	5	5	4	6	10	4	2	1
Vankilaoikeuden päätöksellä	2	1	0	4	1	2	0	0	0	0
Helsingin hovioikeuden päätöksellä								1	6	7
Korkeimman oikeuden päätöksellä										1
Haagin sotarikostuomioistuimen päätöksellä							1		1	0
Valvontaan asetettu	852	865	878	895	1 013	977	1 167	1 140	925	856

Taulukko 12. Elinkautisvankien lukumäärä vuoden alussa vuosina 1980-2010 sekä vuoden aikana alkaneet elinkautisrangaistukset, vapautuneet elinkautisvangit ja suoritettujen rangaistusten keskipituus vuosina 1992-2009

Vuosi	Elinkautisvankien lukumäärä vuoden alussa	Vuoden aikana alkaneet elinkautisrangaistukset	Vapautuneet elinkautisvangit	Vapautuneiden elinkautisvankien suorittaman rangaistuksen keskipituus
1992	31	3	5	11,2
1993	28	4	4	8,9
1994	28	9	1	10,4
1995	34	5		
1996	39	12	1	9,5
1997	46	10		
1998	55	6		
1999	59	3	2	12,3
2000	59	1	2	13,2
2001	60	9	2	13,7
2002	66	19	4	12,0
2003	74	24	2	13,6
2004	97	7	3	15,0
2005	104	21	2	11,8
2006	124	21	7	12,9
2007	136	13	3	13,5
2008	144	11	6	13,1
2009	151	13	8	14,3

Taulukko 13. Valvottu koevapaus vuosina 2007-2009

	Aloitettut	Päätyneet	Peruutettut	Peruutettut % aloitetusta	Koevapaudessa keskimäärin päivässä
2007	103	78	5	5	22
2008	217	193	19	9	50
2009	356	322	55	15	85

Taulukko 14. Vankeusvankien päärikos 1. toukokuuta vuosina 2000-2009 (%)

		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Ryöstö	Yhteensä	7	8	7	7	7	6	7	5	6	7
	Naisia	4	5	3	8	5	5	6	4	2	5
Varkaus-rikokset	Yhteensä	18	17	17	17	16	16	15	14	13	12
	Naisia	16	20	10	15	14	15	16	13	10	11
Muu omaisuusrikos	Yhteensä	7	7	7	6	5	5	4	4	3	4
	Naisia	8	6	15	5	3	6	5	5	5	6
Henkirikos	Yhteensä	20	19	19	19	18	19	19	20	20	20
	Naisia	35	27	24	27	29	27	25	28	32	27
Muu väkivaltarikos	Yhteensä	13	14	14	16	17	18	20	19	20	20
	Naisia	10	17	15	11	18	14	17	16	14	22
Siveellisyys-rikos	Yhteensä	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3
	Naisia	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1
Huumausainerikos	Yhteensä	16	17	18	17	18	16	15	15	16	14
	Naisia	19	15	26	23	19	21	16	15	16	15
Liikennejuopumus	Yhteensä	12	12	11	12	12	13	12	14	13	14
	Naisia	5	6	6	7	7	11	11	10	11	9
Muu rikos	Yhteensä	5	5	5	5	4	4	4	6	6	6
	Naisia	2	5	2	4	4	1	3	10	9	4
Yhteensä	Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
	Naisia	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	Yhteensä	2402	2608	2762	2974	3107	3173	3186	2979	2865	2924
	Naisia	119	109	156	146	170	169	197	184	167	190

Taulukko 15. Vankeusvankien ikäryhmät 1. toukokuuta vuosina 2000-2009 (%)

		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
15 - 20 v	Yhteensä	4	4	4	3	3	3	2	2	1	2
	Naisia	3	4	4	1	2	1	1	2	0	2
21 - 24 v	Yhteensä	14	14	13	13	13	12	13	10	10	11
	Naisia	11	5	10	14	8	8	11	8	6	8
25 - 29 v	Yhteensä	20	20	21	21	20	21	20	21	18	18
	Naisia	18	18	12	17	12	16	14	19	11	15
30 - 39 v	Yhteensä	33	34	33	34	33	33	33	34	35	33
	Naisia	40	46	42	35	41	37	38	35	38	30
40-49	Yhteensä	20	19	20	20	19	21	20	21	23	22
	Naisia	18	14	26	24	25	23	24	25	30	32
50 v -	Yhteensä	9	9	10	10	11	11	11	12	12	14
	Naisia	9	13	6	10	12	15	12	12	14	13
Yht	Yhteensä	100	100	100	101	100	102	99	101	100	99
	Naisia	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	Yhteensä	2402	2614	2764	2981	3107	3173	3186	2979	2865	2924
	Naisia	120	111	156	147	170	169	197	184	167	190

Taulukko 16. Vankeusvankien ennakoituiden laitosessaoloajat 1. toukokuuta vuosina 2000-2009 (%)

		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
<3kk	Yhteensä	10	9	9	9	9	8	8	10	10	10
	Naisia	10	9	11	6	9	8	10	10	10	8
3<6kk	Yhteensä	14	12	12	12	13	10	10	12	10	10
	Naisia	7	14	12	12	11	10	9	11	8	14
6<12kk	Yhteensä	17	19	18	18	17	18	17	18	16	15
	Naisia	13	21	16	19	13	18	14	17	13	17
1<2v	Yhteensä	22	24	23	23	23	24	25	23	24	25
	Naisia	26	20	29	23	31	26	29	25	31	23
2<4v	Yhteensä	17	18	19	20	20	20	20	18	19	19
	Naisia	18	10	15	19	13	15	17	14	16	19
4<8v	Yhteensä	15	14	14	14	13	14	14	14	15	14
	Naisia	19	20	12	15	16	16	15	17	15	13
8v-	Yhteensä	5	5	5	5	5	6	6	6	7	7
	Naisia	7	7	5	6	7	8	5	7	7	7
Yht	Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
	Naisia	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	Yhteensä	2299	2519	2713	2982	3043	3092	3127	2932	2819	2892
	Naisia	108	104	153	144	169	167	196	181	166	189

* Taulukosta puuttuvat vangit, joiden rangaistuksen pituuden laskeminen oli kesken tai vanki oli karkumatalla

Taulukko 17. Vankeusvankien laitoskertaisuus 1. toukokuuta vuosina 2000-2009 (%)

		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
1.krt	Yhteensä	28	27	31	31	32	29	31	30	30	31
	Naisia	49	48	54	50	56	50	54	52	52	45
2.krt	Yhteensä	13	13	14	14	14	13	14	14	14	15
	Naisia	14	14	16	16	16	17	17	17	16	18
3-7.krt	Yhteensä	40	40	36	37	36	38	37	37	37	36
	Naisia	31	33	24	29	23	28	22	26	25	30
8.krt-	Yhteensä	20	20	19	19	18	19	18	18	19	18
	Naisia	6	5	6	5	5	6	8	5	7	7
Yhteensä	Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
	Naisia	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	Yhteensä	2378	2595	2731	2950	3079	3143	3162	2965	2854	2916
	Naisia	120	111	156	147	170	169	197	184	167	190

Taulukko 18. Ulkomaalaisten vankien keskimäärät vankilajeittain sekä osuus kaikista vangeista vuosina 2000-2009

	Ulkomaalaiset			Kaikki vangit	Ulkomaalaisten osuus kaikista vangeista
	Rangaistusvangit	Tutkinta- vangit	Yhteensä		
2 000	115	54	169	2 855	6
2 001	150	90	240	3 135	8
2 002	189	102	291	3 433	8
2 003	187	104	291	3 578	8
2 004	194	90	284	3 577	8
2 005	171	111	282	3 888	7
2 006	200	106	306	3 778	8
2 007	208	99	307	3 551	9
2 008	202	123	325	3 526	9
2 009	216	154	370	3 492	11

Taulukko 19. Ulkomaalaisten vankeusvankien päärikkokset 1. toukokuuta vuosina 2000-2009

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
ryöstö	5	5	4	5	4	8	9	7	9	7
varkaus	7	7	6	3	6	11	5	11	5	11
muu omaisuusrikos	8	7	7	8	6	4	5	0	4	2
henkirikos	12	11	9	10	8	9	13	14	14	12
muu väkivaltarikos	6	7	5	5	5	6	6	10	9	5
siveellisyysrikos		6	5	3	4	4	8	8	6	8
huumausainerikos	48	49	61	63	61	50	47	42	42	46
liikennejuopumus	3	1	1	1	0	1	2	2	4	5
muut rikokset	12	8	3	4	4	6	5	7	6	6
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	117	148	192	198	203	268	213	214	203	213

Taulukko 20. Ulkomaalaisten vankien kansalaisuus 1.toukokuuta 2009

	N		N
Alankomaat	2	Marokko	5
Albania	2	Montenegro	1
Algeria	2	Myanmar	1
Azerbaidzhan	1	Nigeria	11
Australia	1	Norja	1
Bangladesh	1	Portugali	1
Bosnia-Hertsegovina	2	Puola	4
Brasilia	1	Ranska	2
Bulgaria	2	Romania	8
Chile	4	Ruanda	1
Espanja	1	Ruotsi	20
Etelä-Afrikka	1	Saksa	7
Etiopia	1	Serbia	2
Gambia	5	Serbia ja Montenegro	6
Ghana	1	Somalia	13
Intia	2	Sudan	1
Irak	16	Tansania	1
Iran	1	Tanska	1
Irlanti	1	Thaimaa	1
Iso-Brittannia	2	Turkki	4
Israel	1	Ukraina	1
Italia	1	Uzbekistan	1
Jugoslavia	5	Valko-Venäjä	2
Kanada	1	Venäjä	55
Kazakstan	1	Vietnam	9
Kiina	2	Viro	107
Kongon Dem Tv	2	Yhdysvallat	1
Latvia	4	Kansalaisuudet	9
Liberia	1	Ei tietoa	2
Liettua	11	Yhteensä	356

Taulukko 21. Poistumisluvat vuosina 2000-2009

	Anottu	Myönnetty		Peruutettu		Käytetty		Lupaehdot		Lupaehdot rikottu	
	N	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
2 000	14 524	10 554	73	210	2	10 344	98	9 509	92	835	8
2 001	15 086	11 074	73	169	2	10 905	98	9 995	92	910	8
2 002	16 788	12 228	73	181	1	12 047	99	11 151	93	896	7
2 003	16 592	12 190	73	185	2	12 005	98	11 195	93	810	7
2 004	17 320	12 813	74	181	1	12 632	99	11 771	93	861	7
2 005	18 578	13 700	74	170	1	13 530	99	12 658	94	869	6
2 006	18 325	13 283	72	209	2	13 074	98	12 181	93	893	7
2 007	15 325	11 166	73	273	2	10 893	98	10 263	94	630	6
2 008	15 183	11 256	74	293	3	10 963	97	10 442	95	521	5
2 009	15 728	11 555	73	342	3	11 213	97	10 726	96	487	4

Taulukko 22. Karkaamiset, karkuteillä olevat ja avolaitoksista luvatta poistuneet vuosina 2000-2009

	Karkaamisia			Avo- laitoksesta luvatta poistuneet*
	Yhteensä	Suljetuista laitoksista	Vankilan muurien sisä- puolelta	
2000	44	40	14	56
2001	28	28	8	38
2002	37	34	19	41
2003	29	28	10	29
2004	22	19	1	27
2005	25	21	10	18
2006	14	13	0	43
2007	8	6	0	51
2008	16	14	8	55
2009	17	13	1	67

*Lisäksi v. 2006 kolme, v. 2007 9, v. 2008 9 ja v. 2009 4 hoitolaitoksesta luvatta poistunutta. Ennen 1.10.2006 hoitolaitoksesta luvatta poistuneet laskettiin karkaamisiksi.

Taulukko 23. Vankien ajankäyttö vuosina 2000-2009 (%)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Tuotanto	21	22	19	19	19	18	19	17	17	15
Kiinteistötoimi	14	14	12	11	11	11	10	9	9	9
Työsiirtolatyöt	5	4	4	4	4	3	4	5	5	4
Taloushuolto	5	5	6	5	6	5	4	3	3	3
<i>Työtoiminta yhteensä</i>	<i>45</i>	<i>45</i>	<i>41</i>	<i>39</i>	<i>40</i>	<i>37</i>	<i>37</i>	<i>34</i>	<i>34</i>	<i>31</i>
Koulutus	11	11	10	10	10	8	9	9	9	9
Muut aktiivitoiminnot	8	7	8	8	8	9	10	6	6	7
TOIMINNOT YHTEENSÄ	64	63	59	57	58	54	56	49	49	47
Sairaus	7	6	6	6	5	5	5	5	5	5
Toimintaan sijoittamatta	13	14	17	18	18	21	28	37	37	38
Muu passiiviaika	16	17	18	19	19	20	11	9	9	10
EI TOIMINNOISSA YHTEENSÄ	36	37	41	43	42	46	44	51	51	52
Vankeja työtoiminnassa ka/pv	1263	1440	1461	1453	1450	1465	1448	1233	1199	1081
Vankeja toiminnoissa ka/pv	1817	1995	2031	2050	2071	2098	2125	1698	1760	1668
Vankeja yhteensä ka/pv	2855	3135	3433	3578	3577	3888	3777	3551	3526	3492

Taulukko 24. Vangit ja vankilat 1974-2009

Vuosi	Vankien päivittäinen keskimäärä					Vapaudesta rangaistuslaitokseen saapuneet					Rangais- tuslaitoksista vapautuneet	Vankiloita	Vankipaikkoja käytössä		
	Yhteensä	Naisia	Sakko- vankeja	Tutkinta- vankeja	Ulkomaa-laisia vankeja	Yhteensä	Vankeusvangiksi		Tutkintavangiksi				Kaikissa rangaistus- laitoksissa	Suljetuissa laitoksissa	
							Yhteensä	Alle 21- vuotiaita	Yhteensä	Alle 21- vuotiaita					
												31.12.		%	
1974	5 104	118	62	760		11 465	6 859		537	3 891		11 163	18	4 643	81
1975	5 452	115	120	808	24	13 453	7 750		1 004	4 529		12 969	18	4 451	77
1976	5 596	130	119	770	11	12 999	8 203	525	919	3 689		12 937	18	4 312	77
1977	5 555	132	118	734	14	11 939	6 966	501	1 068	3 709	526	12 179	18	4 414	75
1978	5 399	147	169	673	12	11 183	6 045	443	1 564	3 393	534	11 335	18	4 501	75
1979	5 216	146	152	638	10	10 577	5 621	365	1 614	3 193	484	10 860	18	4 483	75
1980	5 088	135	135	546	8	10 114	5 548	313	1 288	3 120	493	10 206	18	4 543	73
1981	4 883	142	135	553	8	9 840	5 080	291	1 470	3 117	447	10 197	18	4 618	73
1982	4 766	135	128	582	12	10 194	5 209	320	1 347	3 459	540	10 200	18	4 665	73
1983	4 709	161	150	571	8	10 132	4 966	360	1 595	3 327	588	10 183	19	4 629	73
1984	4 524	153	138	536	10	9 671	5 204	390	1 299	3 114	730	9 884	18	4 695	74
1985	4 411	137	113	500	15	9 307	5 277	408	1 161	2 846	672	9 516	18	4 693	74
1986	4 219	126	132	510	11	9 216	5 010	297	1 337	2 867	402	9 240	18	4 738	72
1987	4 175	127	66	468	12	9 467	5 392	285	1 429	2 646	438	9 744	19	4 716	75
1988	3 972	125	91	421	11	9 379	5 096	260	1 821	2 462	382	9 707	21	4 700	75
1989	3 389	112	98	350	11	8 648	5 237	292	1 720	1 691	205	9 272	21	4 739	75
1990	3 441	109	95	372	20	8 831	5 349	201	1 556	1 926	325	8 561	21	4 214	73
1991	3 467	110	137	293	28	8 874	5 411	232	2 016	1 447	247	9 183	22	4 210	71
1992	3 511	110	189	263	43	9 851	5 769	268	2 557	1 525	248	9 755	23	4 220	72
1993	3 421	119	245	248	48	9 435	5 055	234	2 944	1 436	274	9 593	24	4 286	73
1994	3 275	122	221	259	57	8 711	4 424	205	2 661	1 626	306	8 984	25	4 102	72
1995	3 248	133	173	289	73	7 755	3 910	169	2 273	1 572	298	7 661	24	4 095	69
1996	3 197	149	132	300	94	6 594	3 254	172	1 703	1 637	279	7 028	24	3 907	71
1997	2 974	144	119	295	116	6 201	2 937	134	1 671	1 593	205	6 314	24	3 827	71
1998	2 809	140	96	292	130	5 803	2 982	120	1 318	1 503	198	5 883	23	3 508	71
1999	2 743	126	102	354	138	5 838	2 858	113	1 391	1 589	145	5 972	23	3 494	71
2000	2 855	144	121	376	173	6 561	3 312	122	1 581	1 668	220	6 272	22	3 357	71
2001	3 135	159	149	457	248	6 832	3 248	184	1 698	1 886	278	6 516	22	3 399	71
2002	3 433	204	190	478	293	7 451	3 452	106	2 156	1 843	219	7 245	22	3 437	72
2003	3 578	205	198	492	291	7 654	3 520	123	2 223	1 911	211	7 511	21	3 286	76
2004	3 577	206	81	473	284	6 575	3 863	129	867	1 845	189	6 322	21	3 479	72
2005	3 888	242	179	519	282	7 552	3 779	95	1 843	1 930	178	7 063	21	3 460	73
2006	3 778	246	189	463	306	7 292	3 496	72	2 098	1 698	155	7 672	26	3 607	71
2007	3 551	244	134	506	307	7 303	3 568	57	1 856	1 879	177	7 352	26	3 540	71
2008	3 526	232	121	559	325	7 321	3 539	88	1 852	1 930	224	7 196	26	3 517	72
2009	3 492	246	83	569	370	7 059	3 469	104	1 627	1 963	180	7 246	26	3 298	70

Taulukko 25. Vuonna 2004 vapautuneiden vankeusvankien uusiminen ensimmäiseen yhdyskuntapalveluun tai ehdottomaan vankeuteen johtaneeseen rikokseen viiden vuoden seuranta-aikana sukupuolen, iän ja vankeuskertaisuuden mukaan.

		Vapautuneita yht.	Seuranta-aikana vankilaan tai YKP:hen tuomitut %					Seuranta-aikana vankilaan tuomitut %				
			1v	2v	3v	4v	5v	1v	2v	3v	4v	5v
Yhteensä		4 210	46	57	63	66	67	44	54	58	60	62
Sukupuoli	mies	3 978	46	58	64	66	68	44	55	59	61	62
	nainen	232	35	47	51	53	54	35	43	46	47	48
Ikä vapautuessa	15-<18	8	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75
	18-<21	150	65	74	81	83	83	61	69	76	78	78
	21-<30	1 332	57	68	72	73	74	54	64	67	68	69
	30-<40	1 282	45	59	64	67	68	43	56	60	62	63
	40-<50	913	36	48	55	59	60	35	45	51	53	54
	50-	525	27	38	43	47	49	27	36	40	43	45
Vankeuskertaisuus	1	1 355	32	43	48	50	51	29	38	42	43	44
	2	683	46	58	65	68	69	44	56	60	62	63
	3-5	1 031	50	63	68	72	73	49	60	64	66	68
	6-	1 141	56	69	75	78	79	56	67	72	75	76

Taulukko 26. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden päivittäiset keskimäärät vuosina 2000-2009

	Ehdollisesti rangaistujen nuorten valvonta	Nuoriso- rangaistus	Yhdyskunta- palvelu	Ehdonalaisesti vapautuneiden valvonta	Yhteensä
2000	1623		1296	1252	4171
2001	1601	37	1412	1220	4224
2002	1614	39	1359	1347	4320
2003	1624	26	1498	1272	4420
2004	1630	21	1611	1357	4619
2005	1572	30	1752	1437	4791
2006	1428	28	1650	1486	4593
2007	1326	17	1672	1785	4800
2008	1246	15	1679	1772	4713
2009	1208	10	1559	1532	4307

Taulukko 27. Yhdyskuntapalvelun toimeenpano vuosina 2000-2009

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Pyydettyjä soveltuvuusselvityksiä	8983	8972	8306	8205	8440	7761	7201	6614	6828	6138
Tehtyjä soveltuvuusselvityksiä	6270	6347	6056	6143	6380	5873	4852	5260	5292	4893
Annettu myönteinen lausunto	5045	4805	4811	4837	5085	4733	4048	4187	4500	3980
Annettu myönteinen lausunto %	80	76	79	79	80	81	80	80	85	81
Toimeenpantavaksi tulleet yhdyskuntapalvelurangaistukset	3642	3556	3589	3512	4021	3983	3679	3696	3609	3370
Aloitettuja toimeenpanoja	3315	3193	3378	3238	3711	3636	3389	3411	3430	3160
Loppuunsuoritettut rangaistukset	2770	2711	2729	2723	2876	3044	2856	2768	2926	2804
Päättyneet*					3363	3627	3596	3436	3598	3483
Aloikeuden päätöksellä muunnettu takaisin vankeudeksi	437	485	658	607	712	674	662	621	595	581
% aloitetuista	13	15	20	19	19	19	19	18	17	18
Vuoden aikana suoritettut yhdyskuntapalvelutunnit	238 129	254 238	242 703	248 226	271 916	288 355	278 052	262 617	268 321	261 096
Toimeenpanossa 31.12.	1311	1345	1335	1390	1592	1613	1531	1597	1530	1345
Toimeenpanossa keskimäärin päivittäin.	1296	1412	1359	1498	1611	1752	1650	1672	1679	1559

* Päättyneet yhdyskuntapalvelut koostuu loppuunsuoritetuista, muunnetuista, kuolleet ja muut (tuomioistuim on katsonut toimeenpanon loppuun

Taulukko 28. Ehdonalaisesti vapautuneiden valvonta vuosina 2000-2009

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Uusia valvontoja vuoden aikana	897	922	854	886	1003	993	1179	1140	934	860
Valvontoja vuoden aikana yhteensä	2207	2193	2134	2113	2393	2390	2627	2750	2788	2514
Valvonta lakkautettu	85	100	105	107	118	78	110	151	155	133
Koeaika päättynyt	449	403	384	397	399	369	410	511	805	842
Valvonnassa 31.12.	1271	1283	1426	1296	1397	1448	1610	1854	1654	1380
Valvottavia keskimäärin päivässä	1252	1220	1347	1272	1357	1437	1486	1785	1772	1532

Taulukko 29. Ehdollisesti rangaistujen nuorten valvonta vuosina 2000-2009

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Uudet valvonnat	1200	1154	958	904	883	810	769	684	634	705
Valvonnassa vuoden aikana yhteensä	2720	2756	2551	2525	2535	2456	2169	2218	1926	1919
Valvonta lakkautettu	196	163	115	105	111	122	77	63	57	44
Koeaika päättynyt	562	964	786	787	665	645	635	613	558	581
Valvonnassa 31.12.	1760	1593	1605	1573	1646	1554	1448	1292	1214	1229
Valvottavia keskimäärin päivässä	1623	1601	1614	1624	1630	1572	1428	1326	1246	1208

Taulukko 30. Nuorisorangaistuksen toimeenpano vuosina 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Uudet toimeenpanot	33	34	23	16	10
Toimeenpanossa	54	66	47	34	22
Nuorisorangaistus	11	27	26	14	11
Muunnettu	3	3	2	3	3
Valvottavia	32	24	18	12	7

Taulukko 31. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden päärikos seuraamuksittain 1. toukokuuta vuosina 2007-2009 (%)

	2007					2008					2009				
	ERN	EAV	YKP	NR	Yht.	ERN	EAV	YKP	NR	Yht.	ERN	EAV	YKP	NR	Yht.
Henkeen ja terveyteen kohdistuva	20	34	14	29	18	24	29	14	47	19	23	33	16	50	20
Huumausainerikos	9	14	4	0	6	6	12	3	0	5	3	14	4	0	6
Liikennejuopumus	27	9	55	0	43	24	10	58	0	44	24	11	54	0	41
Liikennerikos	4	3	2	0	3	3	3	2	6	2	2	3	3	0	3
Omaisuusrikos	30	29	19	46	22	38	26	17	41	21	30	31	18	43	23
Seksaalirikos	2	3	1	0	1	2	3	1	0	2	2	3	1	0	1
Muu	9	8	5	0	6	3	18	5	6	7	16	7	4	0	6
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	770	897	3436	28	5131	701	1098	3619	17	5435	753	1101	3483	14	5351

**Taulukko 32. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden ikäjakauma seuraamuksittain
1. toukokuuta vuosina 2004-2009 (%)**

	15-17	18-20	21-24	25-29	30-39	40-49	50-	Yhteensä	N
Ehdollisesti rangaitujen nuorten valvonta									
2004	13	60	27	0	0	0	0	100	1660
2005	12	59	30	0	0	0	0	100	1586
2006	13	59	28	0	0	0	0	100	1442
2007	13	59	28	0	0	0	0	100	1318
2008	13	60	27	0	0	0	0	100	1247
2009	18	64	18	0	0	0	0	100	1078
Ehdonalaisesti vapautuneiden valvonta									
2004	1	8	13	18	31	20	10	100	1344
2005	0	4	16	16	31	21	12	100	1452
2006	0	3	13	17	32	22	13	100	1456
2007	0	3	14	17	32	22	12	100	1751
2008	0	3	12	18	34	22	12	100	1796
2009	0	1	11	15	34	24	15	100	1475
Yhdyskuntapalvelu									
2004	0	7	18	18	25	19	13	100	1602
2005	0	7	18	16	25	19	15	100	1901
2006	0	5	19	19	24	19	14	100	1678
2007	0	5	17	15	27	21	15	100	1759
2008	0	4	19	17	25	20	15	100	1750
2009	0	2	15	21	27	19	16	100	1588

**Taulukko 33. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden sukupuolijakauma 1. toukokuuta
Vuosina 2004-2009**

		2004	2005	2006	2007	2008	2009
Ehdollisesti rangaitujen nuorten valvonta	Miehiä	1 488	1 411	1 277	1 153	1 133	970
	Naisia	172	175	165	165	114	108
	Yhteensä	1 660	1 586	1 442	1 318	1 247	1 078
Nuorisorangaistus	Miehiä	18	34	28	19	16	11
	Naisia	2	2	2	0	0	1
	Yhteensä	20	36	30	19	16	12
Yhdyskuntapalvelu	Miehiä	1 509	1 760	1 529	1 601	1 588	1 414
	Naisia	93	136	149	158	162	174
	Yhteensä	1 602	1 896	1 678	1 759	1 750	1 588
Ehdonalaisesti vapautuneiden valvonta	Miehiä	1 292	1 381	1 377	1 655	1 706	1 367
	Naisia	52	71	79	96	90	108
	Yhteensä	1 344	1 452	1 456	1 751	1 796	1 475
Yhdyskuntaseuraukset yhteensä	Miehiä	4 307	4 586	4 211	4 428	4 443	3 762
	Naisia	319	384	395	419	366	391
	Yhteensä	4 626	4 970	4 606	4 847	4 809	4 153
	Naisia %	6,9	7,7	8,6	8,6	7,6	9,4

Taulukko 34. Ulkomaalaisten yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden määrä vuosina 2000-2009

	YKP	EAV	ERN	NR	Yhteensä
2000	24	19	0	1	44
2001	26	26	0	1	53
2002	31	33	0	3	67
2003	32	27	0	0	59
2004	40	31	1	1	73
2005	40	45	2	0	87
2006	39	58	0	2	99
2007	39	43	0	3	85
2008	38	37	0	0	75
2009	39	51	2	0	92

Ykp, Ern, Nr päättyneet

Eav vapautuneet ehdonalaiseen valvontaan vankilasta

Taulukko 35. Ulkomaalaisten yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden kansalaisuus 1. toukokuuta 2009

	N
Afganistan	1
Alankomaat	1
Etiopia	1
Gambia	4
Georgia	1
Guinea	1
Irak	8
Iran	6
Iso-Britannia	2
Israel	1
Italia	1
Jugoslavia	2
Kongo Dem tv	1
Libanon	1
Marokko	1
Moldova	1
Portugali	1
Ruotsi	10
Saksa	1
Serbia	2
Somalia	12
Turkki	1
Venäjä	19
Vietnam	2
Viro	8
Yhdysvallat	1
Kansalaisuudeton	2
Yhteensä	92

Taulukko 36. Yhdyskuntapalvelua suorittavien sosioekonominen tausta 1. toukokuuta 2000-2009 (%)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
TOIMEENTULO										
Opiskelija	5	4	4	6	7	8	6	6	5	5
Työssä	28	27	32	29	29	29	31	30	35	30
Työtön	60	59	54	56	55	52	54	53	51	54
Asevelvollinen	0	0	1	1	1	1	0	1	0	0
Eläkeläinen	5	6	9	8	8	10	9	10	9	11
Muita	2	4								
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
ASUNTOTILANNE										
Vakinainen asunto	82	78	83	83	83	84	86	84	86	87
Asuntola	2	1	2	2	1,5	1	1	2	1	1
Tilapäinen asunto	5	5	10	10	10	9	8	8	9	9
Laitoksessa	3,5		2	2	2	2	1	1	1	1
Asunnoton	0	4	3	3	3,5	4	4	5	4	2
Muu	8	12								
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	101	100
N	1194	1350	1372	1463	1602	1901	1678	1759	1750	1588

Taulukko 37. Ehdonalaisesti vapautuneiden valvottavien sosioekonominen tausta 1. toukokuuta vuosina 2000-2009 (%)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
TOIMEENTULO										
Opiskelija	5	3	5	5	5	5	5	5	4	4
Työssä	12	14	13	14	15	13	13	16	17	19
Työtön	61	59	68	68	68	69	68	66	67	66
Asevelvollinen	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Eläkeläinen	8	8	13	13	12	13	13	13	12	11
Muita	14	16					1			
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
ASUNTOTILANNE										
Vakinainen asunto	51	57	60	59	59	62	66	63	63	68
Asuntola	5	7	4	4	4	3	3	3	3	2
Tilapäinen asunto	15	9	17	17	17	18	16	19	19	17
Laitoksessa	12	14	7	6	6	4	4	3	3	2
Asunnoton	9	8	12	14	14	13	11	12	12	11
Muu	8	5								
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	1232	1168	1333	1375	1344	1452	1456	1751	1796	1475

Taulukko 38. Ehdollisesti rangaistujen nuorten valvottavien sosioekonominen tausta 1. toukokuuta vuosina 2000-2009 (%)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
TOIMEENTULO										
Opiskelija	23	25	24	29	30	31	29	28	24	24
Työssä	20	18	21	18	17	18	18	17	20	20
Työtön	47	47	50	49	48	49	50	48	49	50
Asevelvollinen	5	5	4	3	3	1	2	1	1	1
Eläkeläinen	0		1	1	2	1	1	1	1	1
Muita	5	5						5	5	4
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
ASUNTOTILANNE										
Vakinainen asunto	0	0	80	80	82	84	82	82	82	83
Asuntola	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1
Tilapäinen asunto	5	7	9	9	7	7	7	8	8	8
Laitoksessa	6	7	5	4	4	3,5	4	4	3	4
Asunnoton	3	3	4	5	5	4,5	6	5	6	4
Kotona	80	77	0	0	0	0	0	0	0	0
Muu	5	5	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	95	95	100	100	100	100	100	100	100	100
N	1485	1644	1838	1652	1659	1586	1442	1318	1247	1078

Taulukko 39. Nuorisorangaistusasiakkaiden sosioekonominen tausta 1. toukokuuta vuosina 2004-2009 (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
TOIMEENTULO						
Opiskelija	12	34	24	11	31	33
Työssä	6	3	10	22	25	0
Työtön	65	35	42	50	38	50
Asevelvollinen	0	0	0	0	0	0
Eläkeläinen	0	3	3	0	0	0
Muita	17	25	21	17	6	17
Yhteensä	100	100	100	100	100	100
ASUNTOTILANNE						
Vakinainen asunto	76	77	62	68	81	42
Asuntola	0	0	0	0	0	0
Tilapäinen asunto	6	13	14	11	6	17
Laitoksessa	6	10	17	21	13	25
Asunnoton	12	0	7	0	0	16
Yhteensä	100	100	100	100	100	100
N	20	36	30	19	16	12

**Taulukko 40. Ohjelmatoimintaan osallistuneet yhdyskuntaseuraamusasiakkaat vuosina 2007-2009
(Aloitettut yhdyskuntaseuraamukset)**

	EAV						ERN						YKP					
	2007		2008		2009		2007		2008		2009		2007		2008		2009	
	suor	kesk	suor	kesk	suor	kesk	suor	kesk	suor	kesk	suor	kesk	suor	kesk	suor	kesk	suor	kesk
Cognitive Skills	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liikenneturvajakso	0	0	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	40	1	42	4	30	1
Liikenneturva-ohjelma	0	0	0	0	1	0	2	0	0	0	0	0	63	7	64	10	67	9
Ohjauspyörä	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12	2	4	2	8	4
Päihdehuoltajakso	0	0	2	2	0	1	0	2	0	2	0	0	67	16	92	25	85	17
Suutumuksen hallinta (ryhmä)	0	1	2	3	8	1	0	0	3	5	5	5	0	0	5	4	24	3
Suutumuksen hallinta (yksilö)	3	0	1	1	9	2	0	0	1	5	8	4	0	0	12	5	21	5
Viisi keskustelua muutoksesta	12	1	28	11	38	15	25	0	14	6	41	9	17	1	47	15	122	22
Yhteensä	15	2	35	17	58	19	27	2	18	18	54	18	199	27	266	65	357	61

suor.=suorittanut loppuun, kesk.=keskeyttänyt

Taulukko 41. Sanktioiden käyttö yhdyskuntaseuraamuksissa vuosina 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Yhdyskuntapalvelu					
Kirjalliset huomautukset	1335	1288	1259	1344	1275
Toimeenpanon aloittamiskielto	204	168	201	213	188
Toimeenpanon jatkamiskielto	9	11	12	13	10
Toimeenpanon keskeytys	623	577	566	579	543
Yhteensä	2171	2044	2038	2149	2016
Ehdonalaisesti vapautuneiden valvonta					
Kirjalliset huomautukset ja varoitukset	93	84	80	78	87
Noutopyynnöt poliisille	0	19	89	126	85
Ilmoitus syyttäjälle	0	2	15	31	22
Yhteensä	93	105	184	235	194
Nuorisorangeistus					
Kirjalliset huomautukset	7	17	17	21	4
Toimeenpanon muunto	5	3	4	4	2
Yhteensä	12	20	21	25	6